

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

КУЛЬТУРА
Поточний бібліографічний список

Випуск 9

Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року

КИЇВ 2023

УДК 008
К 90

Укладачі: О. Ф. Білоконь
Т. Б. Благодарєва
О. В. Панінатченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип. 9, 2023 / уклад. О. Ф. Білоконь, К 90 Т. Б. Благодарєва, О. В. Панінатченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ; М-во культури та інформ. політики України, НБУ імені Ярослава Мудрого, Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2023. – 50 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання, економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

**©Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2023**

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Нестелєєв, Максим. Культура після 24 лютого: нова українізація чи старе пристосування? [Електронний ресурс] / Максим Нестелєєв // Укр. тиждень : [інтернет-версія]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

<https://tyzhden.ua/kultura-pislia-24-liutoho-nova-ukrainizatsiia-chy-stare-prystosuvanstvo/>.

2. Чиченіна, Лена. Микола Чернотицький заявив, що Суспільному пропонували джінсу проти можливої очільниці Мінкульту Юлії Федів [Електронний ресурс] / Лена Чиченіна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<https://detector.media/medialife/article/216749/2023-09-12-mykola-chernotytskyu-zayavyv-shcho-suspilnomu-proponuvaly-dzhynsu-proty-mozhlyvoi-ochilnytsi-minkultu-yulii-fediv/>.

Про появу в інформаційному полі України чуток щодо можливого призначення Ю. Федів на посаду міністра культури та інформаційної політики України і допис голови правління Суспільного мовлення М. Чернотицького у фейсбуці, що йому надійшла пропозиція від журналістки В. Цуркан зробити замовний матеріал про нібито неправомірні дії Ю. Федів під час її перебування на посаді виконавчої директорки Укр. культурного фонду¹.

III Конгрес культури UKRAINE! UNMUTED.

Україна бере голос у м. Львові

3. Бойко, Олеся. Острови українського мистецтва за кордоном – про що говорили на III Конгресі Культури [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2023. – 25 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://chytomo.com/ostrovy-ukrainskoho-mystetstva-za-kordonom-pro-shcho-hovoryly-na-iii-konhresi-kultury/>.

Стислий виклад дискусії «Архіпелаг: нові острови української культури на світовій мапі», «Birdwatching: як змінився образ України за кордоном» та «Валізка на виїзд». Практичні поради для менеджерок(ів), які хочуть презентувати свій проєкт за кордоном».

4. Для повернення визволених територій у культурний простір України потрібен подієвий план – МКІП [Міністерство культури та інформаційної політики України] [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. –

---

¹ Див. також: [Експертка Українського культурного фонду] Юлія Федів прокоментувала «джінсу» проти неї та назвала тих, хто може стояти за замовними матеріалами [Електронний ресурс] // Суспільне. Культура : [сайт]. 2023. 15 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.09.2023. <https://suspilne.media/573261-ulia-fediv-prokomentuvala-dzhynsu-proti-nei-ta-nazvala-tih-hto-moze-stoati-za-zamovnimi-materialami/>; Чиченіна, Лена. «Треба було діяти максимально нестандартно». Журналістка Влада Цуркан заявила, що не пропонувала Суспільному джінсу проти Юлії Федів [Електронний ресурс] / Лена Чиченіна // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. 2023. 14 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.09.2023. <https://detector.media/medialife/article/216842/2023-09-14-treba-bulo-diyaty-maksymalno-nestandardno-zhurnalistka-vlada-tsurkan-zayavyla-shcho-ne-proponuvala-suspilnomu-dzhynsu-proty-yulii-fediv/>.

2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3758271-dla-povernenna-vizvolenih-teritorij-v-kulturnij-prostir-ukraini-potriben-podievij-plan-mkip.html>.

Про виступ т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандеєва на відкритті конгресу.

5. Дністровий, Анатолій. Актуальна українська культура: свідок, оберігач, комунікатор [Електронний ресурс] : [текст виступу письменника на конгресі] / Анатолій Дністровий // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

https://lb.ua/blog/anatolii_dnistrovyyi/573806_aktualna_ukrainska_kultura.html.

6. Ільків, Яна. Український зріз: розповідаємо про 11 артпроектів українських митців [Електронний ресурс] / Яна Ільків // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.09.2023.

<https://liroom.com.ua/news/ukrayins%ca%b9kyy-zriz/>.

Про проєкт «Український зріз», авторів та їхні експозиції, представлені у межах конгресу.

7. Культурні діячі закликають підтримати призначення Юлії Федів на посаду міністерки культури [Електронний ресурс] / [підготувала] Яна Ільків // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

<https://liroom.com.ua/news/fedivzvernennia/>.

Наведено повний текст звернення культурних діячів до Кабінету Міністрів та Верховної Ради України із закликом призначити Ю. Федів на посаду міністерки культури та інформаційної політики України. Звернення зачитано культурною менеджеркою І. Скибою-Якубовою на відкритті конгресу.

8. Матвійчук, Олександра. «Люди все більше поведуться не як носії цінностей, а як споживачі»: промова [голови Центру громадянських свобод] Олександри Матвійчук на Конгресі Культури [Електронний ресурс] : [текст виступу] / Олександра Матвійчук // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

https://lb.ua/culture/2023/09/07/573804_lyudi_bilshe_povodyatsya_yak.html.

9. У Львові розпочався Конгрес культури UKRAINE! UNMUTED. Фото [Електронний ресурс] : [про учасників та програму] // Твоє місто : [сайт]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

https://tvoemisto.tv/news/u_lvovi_rozpochavsya_kongres_kultury_ukraine_unmuted_154320.html.

Культура і суспільство

10. Гудима, Марія. Не на першому місці... / Марія Гудима // Веч. Одеса : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 сент. (№ 75–76). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/49375.php>.

Про Всеукраїнський жіночий форум BREADWINNER NOW на тему «Роль жінки в освіті та культурі. Застосування гендерно-інклюзивного підходу в діяльності всіх видів підприємств та організацій освіти та культури» у м. Одесі.

11. Рацибарська, Юлія. «Останній бій буде – за мізки людей». Переселенці про те, з чого починати культурну деокупацію України [Електронний ресурс] / Юлія Рацибарська // Радіо Свобода : [сайт]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023. <https://www.radiosvoboda.org/a/pereselentsi-pro-kul%CA%B9turnu-deokupatsiyu/32581225.html>.

Про учасників та хід дискусії у м. Дніпрі, організованої Мандрівним культурним шелтером Луганини, зокрема про майбутню культурну деокупацію міст Луганської обл. і перші ініціативи після повернення додому.

Культура і влада

12. [Народна депутатка України, перша заступниця голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики] Ірина Констанкевич закликала депутатів підтримати книговидавничу справу [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023. <https://www.volynnews.com/news/all/iryna-konstankevych-zaklykala-deputativ-pidtrymaty-knyhovydavnychu-spravu/>.

13. Чередниченко, Олена. В Офісі президента заявили, що єдиний телемарафон [національний телемарафон «Єдині новини»] переформатують. І закликали його не демонізувати [Електронний ресурс] : зміни мають відбутися після призначення нового міністра культури та інформаційної політики / Олена Чередниченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 17 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023. <https://detector.media/infospace/article/216953/2023-09-17-v-ofisi-prezydenta-zayavyly-shcho-iedynyy-telemarafon-pereformatuyut-i-zaklykaly-yogo-ne-demonizuvaty/>.

Див. № 83.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних та релігійних свят

День захисників і захисниць України, День українського козацтва

14. «Елегія війни»: в Луцьку [Художньому музеї] відкрили виставку графіки учнів [Луцької] художньої школи [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 29 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023. <https://www.volynnews.com/news/all/elehiia-viyny-v-lutsku-vidkryly-vystavku-hrafiky-uchniv-khudozhnoyi-shkoly/>.

День пам'яті трагедії Бабиного Яру

15. У Києві [Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр»] відкрили [мультимедійну документальну] виставку [«Бабин Яр: Дзеркала смерті»] до 82-х роковин трагедії Бабиного Яру [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3767395-u-kievi-vidkrili-vistavku-do-82h-rokovin-tragedii-babinogo-aru.html>.¹

Фестивалі, конкурси

16. Бойко, Олеся. Ше.Fest, який не лише про Шевченка: яким був фестиваль у Моринцях [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://chytomo.com/she-fest-iakym-ne-lyshe-pro-shevchenka-iakym-buv-festyval-u-moryntsiakh/>.

Про хід та підсумки проведення VIII Всеукраїнського фестивалю Тараса Шевченка Ше.Fest у с. Моринці (Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.).

17. На Волині вп'яте відбувся етнофестиваль «На гостини до Лесі» [Електронний ресурс] : театралізоване дійство традиційно проходило на базі Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки та музею «Лісової пісні» в урочищі Нечимне [Ковельський р-н, Волинська обл.] : [програма фестивалю] / Волин. облрада // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 4 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.09.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/252594-na-volyni-vp-iate-vidbuvsia-etnofestyval-na-hostyny-do-lesi>.

18. Нікітенко, Людмила. Ше.Fest – 2023: у Моринцях зібрали понад 200 тисяч для військових і зварили улюблений борщ Шевченка [Електронний ресурс] / Людмила Нікітенко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.09.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3871/2006/177969/>.

Про учасників і хід VIII Всеукраїнського фестивалю Тараса Шевченка Ше.Fest у с. Моринці (Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.).

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

19–20. Авдєєва, Тетяна. Шантаж, переслідування, дезінформаційні кампанії: як Росія може використати персональні дані та як від цього захиститися [Електронний ресурс] / Тетяна Авдєєва ; [розмовляла] Людмила Тягнирядно // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 5 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.10.2023.

---

¹ Див. також: У Києві [на території Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр»] вшанували пам'ять жертв Бабиного Яру [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. 2023. 24 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.09.2023. <https://day.kyiv.ua/news/240923-u-kyjevi-vshanuvaly-pamyat-zhertv-babynoho-yaru>.

<https://cs.detector.media/community/texts/185623/2023-09-05-shantazh-peresliduvannya-dezinformatsiyini-kampanii-yak-rosiya-mozhe-vykorystaty-personalni-dani-ta-yak-vid-tsogo-zakhystytysya/>.

Експертка зі штучного інтелекту, медіаграмотності та адвокації законодавчих змін, юристка ГО «Лабораторія цифрової безпеки» про те, як ворог може використати персональні дані проти активістів, волонтерів, журналістів, які є шляхи безпечної комунікації, зокрема під час війни, як можливо убезпечити себе від витоку персональних даних і потрапляння їх до ворога, а також які дані окупанти можуть використати проти нас.

21. Бідошко, Леся. Another brick in the wall: як російська пропаганда використовує селебрітіз для легітимації власних наративів [Електронний ресурс] / Леся Бідошко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/32887/2023-09-07-another-brick-in-the-wall-yak-rosiyska-propaganda-vykorystovuie-selebritiz-dlya-legitymatsii-vlasnykh-naratyviv/>.

22. Єврокомісія оприлюднила звіт щодо боротьби ключових міжнародних інтернет-платформ з російською дезінформацією [Електронний ресурс] // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://detector.media/infospace/article/217332/2023-09-26-ievrokomisiya-oprylyudnyla-zvit-shchodo-borotby-klyuchovykh-mizhnarodnykh-internet-platform-z-rosiyskoyu-dezinformatsiieyu/>.

Наведено приклади окремих розділів звіту з протидії дезінформації, що пов'язана з російською війною проти України.

23. Маск [Плон] полегшив поширення роспропаганди у мережі X (кол. Twitter) – дослідження ЄС [Електронний ресурс] // Стожари : сайт укр. діаспори. – 2023. – 5 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://svitua.org/2023/09/05/mask-polegshyv-poshyrennya-rospropagandy-u-merezhi-x-kol-twitter-doslidzhennya-yes/>.

24. Мельник, Роман. У Росії журналісти виявили близьку до кремля організацію, яка поширює фейки про війну та Україну [Електронний ресурс] : організація «Діалог» співпрацює з прокремлівськими телеграм-каналами, консультує Міноборони РФ щодо комунікацій та курує сторінки держустанов по цілій Росії. Кремль виділив на неї вже понад 8 млрд рублів / Роман Мельник // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://detector.media/infospace/article/217018/2023-09-19-u-rosii-zhurnalisty-vyavyly-blyzku-do-kremlya-organizatsiyu-yaka-poshyryuie-feyky-pro-viynu-ta-ukrainu/>.

25. Помідоров, Іван. Труха-Україна, найпопулярніший український Telegram-канал [Електронний ресурс] / Іван Помідоров // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://vesti.ua/uk/files-uk/truha-ukrayina-najpopulyarnishij-ukrayinskij-telegram-kanal>.

Про історію заснування та становлення медіахолдингу «Труха», його діяльність, зокрема з протидії російській дезінформації.

26. Сливенко, Орест. Поринь у віртуальний світ і повернися «ватником»: як Росія поширює свою пропаганду через відеоігри [Електронний ресурс] / Орест Сливенко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/33008/2023-09-21-poryn-u-virtualnyy-svit-i-povernysya-vatnykom-yak-rosiya-poshyryuie-svoyu-propagandu-cherez-videoigry/>.

Конференція «Воснні медіавиклики 2023» у м. Києві

27. Наумова, Оксана. «Регулювання соціальних медіа – невідворотне». Експертне обговорення медійних стратегій держави й індустрії [Електронний ресурс] / Оксана Наумова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://detector.media/infospace/article/216719/2023-09-12-regulyuvannya-sotsialnykh-media-nevidvorotne-ekspertne-obgovorennya-mediynykh-strategiy-derzhavy-y-industrii/>.

Про учасників і основні питання дискусійної панелі «Медійні стратегії в час війни: що чекати від парламенту, регулятора та індустрії».

28. Наумова, Оксана. «Треба вимірювати не рейтинги, а те, як медіа впливає на зміни в країні». Дискусія про Суспільне [Електронний ресурс] : [про учасників та основні питання дискусійної панелі «Феномен Суспільного мовлення в Україні. Марафон триває»] / Оксана Наумова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 10 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://stv.detector.media/suspilna-korporatsiya/read/7989/2023-09-10-treba-vymiryuvaty-ne-reytyngy-a-te-yak-media-vplyvaie-na-zminy-v-kraini-dyskusiya-pro-suspilne/>.

29. Наумова, Оксана. Як перемагати в інформаційному протиборстві: особливі виміри та завдання на завтра [Електронний ресурс] / Оксана Наумова // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://detector.media/community/article/216498/2023-09-06-yak-peremagaty-v-informatsiynomu-protyborstvi-osoblyvi-vymiry-ta-zavdannya-na-zavtra/>.

Про учасників і основні питання дискусійної панелі «Як перемагати в інформаційному протиборстві: особливі виміри і завдання на завтра».

Історія культури

Див. № 54.

Краєзнавство

Див. № 74, 128, 168.

Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство

30. В Іспанії [м. Мадрид] відбувся благодійний концерт на підтримку ЗСУ [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3761269-v-ispanii-vidbuvsya-blagodijnij-koncert-na-pidtrimku-zsu.html>.

31. Горлач, Поліна. У [Національному] музеї історії України [в Другій світовій війні (м. Київ)] розповіли, хто дали кошти для встановлення герба на монументі «Батьківщини-матері» [Електронний ресурс] : [наведено список благодійників, які дали кошти на демонтаж радянської символіки й заміни її на тризуб] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.
<https://suspilne.media/566723-u-muzei-istorii-ukraini-rozpovili-hto-dav-kosti-na-vstanovlenna-gerba-na-monumenti-batkivsini-materi/>.

32. Гуманітарна допомога музеям України від німецьких благодійників [Електронний ресурс] : цими днями для музейних установ України передали дві фури гуманітарного вантажу від німецьких партнерів. Уся допомога буде розподілена у музеї десятих областей України для збереження культурних цінностей, будівель, церков / [за повідомленням Львів. обл. ради] // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.
<https://wz.lviv.ua/news/497031-humanitarna-dopomoha-muzeiam-ukrainy-vid-nimetskykh-blahodiinykiv>.

33. У [Великій] Британії [церкві св. Івана Хрестителя у селищі Вулві за сприяння Асоціації українських жінок у м. Ковентрі] відбувся благодійний концерт на підтримку України [Електронний ресурс] : [про захід] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 4 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 04.09.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3756782-u-britanii-vidbuvsya-blagodijnij-koncert-na-pidtrimku-ukraini.html>.

34. У Ковелі [Волинська обл.] відбувся благодійний фестиваль патріотичної пісні «З вірою у Перемогу» (Фото) [Електронний ресурс] : учасниками благодійного дійства стали понад 30 колективів громади / [Ковельська міськрада] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 24 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.
<https://www.volyn.com.ua/news/253890-u-koveli-vidbuvsia-blahodiinyi-festyval-patriotychnoi-pisni-z-viroiu-u-peremohu>.

35. У Японії [м. Сакай (Осака)] відбувся благодійний концерт за участі українців [Електронний ресурс] : [про подію] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.
<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3766238-u-aponii-vidbuvsya-blagodijnij-koncert-za-ucasti-ukrainciv.html>.

Див. № 16, 18, 41, 66, 68, 101, 127, 131, 165, 168.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

36. Асадчева, Тетяна. Духовне відновлення: до Скарбниці історичного музею [Національного музею історії України] завітали військові на реабілітації. ФОТО [Електронний ресурс] : співробітники музею підготували для захисників України цікаву та насичену програму, зокрема оглядову екскурсію та майстер-класи / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.
[https://vechirniy.kyiv.ua/news/88453/.](https://vechirniy.kyiv.ua/news/88453/)

Про захід, який відбувся в межах програми реабілітації «Духовне відновлення культурою» у Нац. заповіднику «Києво-Печерська лавра».

37. Кирій, Світлана. Соціально-інформаційний проєкт «Психологічна допомога» в Національній науковій медичній бібліотеці України [м. Київ] // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 37–39.

38. Марків, Наталка. Військові намалювали ангелів і презентували виставку у Києві [Електронний ресурс] : проєкт «Образ воїна» розповідає про реабілітацію військових за методом знаного митця, іконописця Лева Скопа : [про проєкт та виставку робіт його учасників у Національному історико-архітектурному музеї «Київська фортеця»] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.
[https://vechirniy.kyiv.ua/news/88515/.](https://vechirniy.kyiv.ua/news/88515/)¹

39. У Луцьку в [Волинській обласній] бібліотеці [для юнацтва] проводять заняття з арттерапії за підтримки благодійників [Електронний ресурс] / [за матеріалами телеканалу «Аверс»] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 18.09.2023.

[https://www.volynnews.com/news/all/u-lutsku-v-bibliotetsi-provodi-at-zaniattia-z-art-terapiyi-za-pidtrymky-bl/.](https://www.volynnews.com/news/all/u-lutsku-v-bibliotetsi-provodi-at-zaniattia-z-art-terapiyi-za-pidtrymky-bl/)

Робота з дітьми та молоддю

40. Подвишенна, Дарія. У Києві [22–24 вересня] відбудеться фестиваль для дітей та підлітків «НЕОсвітній Арсенал». У програмі – концерти, дитяче кіно, воркшопи [Електронний ресурс] / Дарія Подвишенна // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

[https://liroom.com.ua/news/neosvitniy-arsenal-project-kyiv-festival/.](https://liroom.com.ua/news/neosvitniy-arsenal-project-kyiv-festival/)²

¹ Див. також: «Образ воїна»: у Києві відкрили виставку картин українських військових [Електронний ресурс] : у [Національному історико-архітектурному] музеї «Київська фортеця» відбулось відкриття виставки «Образ воїна», де презентували картини, створені українськими військовими під час арттерапевтичних майстер-класів від художника Лева Скопа // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2023. 19 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 20.09.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3763425-obraz-voina-u-kievi-vidkrili-vistavku-kartin-ukrainskih-vijskovih.html>.

² Див. також: Подвишенна, Дарія. Музейний нетворкінг, інклюзія та сенсорна безпека: 7 фактів про фестиваль [для дітей і підлітків] «НЕОсвітній Арсенал» [у м. Києві] [Електронний ресурс] / Дарія Подвишенна // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. 2023. 21 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.09.2023. <https://liroom.com.ua/news/fakty-pro-neosvitniy-arsenal/>; Подвишенна, Дарія. Показ анімацій, майстер-клас із пантоміми, гра на калімбі та інше: короткий гід фестивалем [для дітей і підлітків] «НЕОсвітній Арсенал» [у м. Києві] [Електронний ресурс] / Дарія Подвишенна // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. 2023. 19

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

41. Масюк, Марія. Львів'ян запрошують на [безоплатну] виставку [«Картини, що оживають»] тактильних картин [у Музеї у темряві «Третя після опівночі»] [Електронний ресурс] / Марія Масюк // *Zaxid.net* : [інтернет-вид.]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

https://zaxid.net/lvivyan_zaproshuyut_na_vistavku_taktilnih_kartin_n1570398.

Див. № 38.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

42. В'ятрович, Володимир. «Мене бентежить уявлення, що минуле можна переписати, почепивши синьо-жовті бірочки»: Володимир В'ятрович [Електронний ресурс] / Володимир В'ятрович ; [спілкувалася] Олеся Котубей // *Суспільне. Культура* : [сайт]. – 2023. – 4 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 05.09.2023.

<https://suspilne.media/557713-mene-bentezit-uavlenna-so-minule-mozna-perepisati-pocepivsi-sino-zovti-birocki-volodimir-vatrovic/>.

Історик, дослідник повстанського й дисидентського рухів, народний депутат України про перейменування Батьківщини-матері й заміну герба СРСР на тризуб, відмову від російського шрифту «Іжиця», перезавантаження пам'яті про Другу світову війну, про те, якими мають бути Національне військове меморіальне кладовище і Пантеон українських героїв, особисту деколонізацію та міру націоналізму.

Відновлення та збереження національної пам'яті

43. Відомі лавреати «Медалі Гарета Джонса» за дослідження Голодомору [Електронний ресурс] : [про лавреатів відзнаки «Медаль Гарета Джонса. Правда і Честь» 2023 року] // *Читомо: культура читання і мистецтво книговидання* : [портал]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<https://chytomo.com/vidomi-lavreaty-medali-gareta-dzhonsa-za-doslidzhennia-holodomoru/>.¹

Декомунізація, подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

43а. Бессараб, Тетяна. Влада Дніпра відмовилася позбавляти [генерального секретаря ЦК КПРС Леоніда] Брежнева звання почесного громадянина [Електронний ресурс] : [про відповідь міської ради Дніпра на відповідну

верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.09.2023. <https://liroom.com.ua/news/neosvitniy-arsenal-festival-podii-prohrama/>.

¹ Див. також: Визначені лауреати «Медалі Гарета Джонса» 2023 року [Електронний ресурс] // *Укр. літ. газ.* : [інтернет-версія]. 2023. 12 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 17.09.2023. <https://litgazeta.com.ua/news/vyznacheni-laureaty-medali-gareta-dzhonsa-2023-roku/>.

петицію] / Тетяна Бессараб // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://vesti.ua/uk/pridneprove-uk/vlasti-dnepra-otkazalis-lishat-brezhneva-zvaniya-pochetnogo-grazhdanina>.

44. Бессараб, Тетяна. У Дніпрі перейменували ще майже півсотні вулиць: список [Електронний ресурс] / Тетяна Бессараб // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://vesti.ua/uk/pridneprove-uk/v-dnepre-pereimenovali-eshhe-pochti-polsotni-ulits-spisok>.

45. Івашко, Олена. Одещина: Перейменують місто Южне [Одеська область] [Електронний ресурс] : в Южненській міськраді відбулося засідання робочої групи щодо перейменування міста / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185571>.

46. Кабачій, Роман. Деколонізація українського Півдня: не мета, а засіб [Електронний ресурс] / Роман Кабачій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/19/256618/>.

Про те, що «деколонізаційний» закон може бути доречним інструментом для повернення частини української історії в публічний обіг та допомогти громадам Півдня України перевинайти свою ідентичність.

47. Кириленко, В'ячеслав. Шляхом стійкої ідентичності, або Чи стане повага до всього українського незворотною? Деколонізація [Електронний ресурс] / В'ячеслав Кириленко // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 7 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

https://lb.ua/blog/viacheslav_kyrylenko/573748_shlyahom_stiykoi_identichnosti_abo_chi.html.

48. Лаврук, Юлія. У Чернівцях перейменували майже 40 вулиць, провулків та проїздів [Електронний ресурс] : [за повідомленням Чернівецької міськради] / Юлія Лаврук // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://shotam.info/u-chernivtsiakh-pereymenuvaly-mayzhe-40-vulyts-provulkiv-ta-proizdiv/>.

49. Марусик, Тарас. Зросійщення/русифікація як злочин геноциду українців [Електронний ресурс] / Тарас Марусик // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 16 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://novynarnia.com/2023/09/16/zrosijshheniya-rusyifikacziya-yak-zlochyn-genoczydu-ukrayincziv/>.

50. Помідоров, Іван. У столиці декомунізували обеліск на Галицькій площі [Електронний ресурс] / Іван Помідоров // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://vesti.ua/uk/kiev-uk/u-stolitsi-dekomunizovali-obelisk-na-galitskij-ploshhi>.

51. Стражник, Людмила. Львівщина: Напря́м на деко́муніза́цію незмі́нний [Електронний ресурс] : область системно позбувається пам'ятників радянської доби : [про процеси деко́муніза́ції в області, що розглядалися на виїзній нараді за участі голів тергромад у Дрогобицькій РВА] / Людмила Стражник // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185695>.

52. Туманова, Тоня. Відмова від російських шрифтів: в Україні хочуть створити банк українських літерацій [Електронний ресурс] / Тоня Туманова // UNN. Інформагентство Укр. нац. новини : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2046991-vidmova-vid-rosiyskikh-shriftiv-v-ukrayini-khochut-stvoriti-bank-ukrayinskikh-literatsiy>.

Про плани Верховної Ради України відмовитися від використання російського шрифту «Іжця» та його похідних у своїх внутрішніх документах і впровадити дизайнерський шрифт «Воля», розроблений українською шрифтовою дизайнеркою М. Можиною на основі літерацій головного художника УПА Н. Хасевича. Також наведено коментар т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандеєва з цього приводу.

53. Шамайда, Тарас. Нова хвиля русифікації українців і «какаяразніца»: що насправді відбувається [Електронний ресурс] / Тарас Шамайда // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://novynarnia.com/2023/09/14/nova-hvylya-rusyfikacziyi-ukrayincziv-i-kakayaraznicza-shho-naspravdi-vidbuvayetsya/>.

Див. № 31, 42.

Персоналії діячів української культури

54. Михайло Павлик [1853–1915] – письменник, редактор, видавець, бібліограф, перекладач, історик, етнограф, фольклорист, громадсько-політичний діяч (170 років тому) [Електронний ресурс] : [творчий та життєвий шлях діяча] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 16 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<http://ukrpohliad.org/blogs/myhajlo-pavlyk-pysmennyk-redaktor-vydavets-bibliograf-perekladach-istoryk-etnograf-folkloryst-gromadsko-politychnyj-diyach-170-rokiv-tomu.html>.

55. Фінберг, Леонід. Леонід Фінберг: Ми шукаємо різні форми, щоб показати людей, важливих для української культури [Електронний ресурс] / Леонід Фінберг ; [розмовляла] Тетяна Терен; [підгот.] Алла Миколаєнко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://chytomo.com/leonid-finberh-my-shukaiemo-rizni-formy-shchob-pokazaty-liudej-vazhlyvykh-dlia-ukrainskoi-kultury/>.

Видавець, дослідник культури, до 75-річчя якого відбулася розмова «Пам'ять і культура» у просторі PEN Ukraine (м. Київ), про знакові життєві

етапи та вчителів, діяльність видавництва «Дух і Літера», книжкові проекти у світлі сучасних тенденцій і викликів, роботу з цінними архівами відомих українських культурних діячів, лідерство і менеджмент у культурі.

Див. № 42, 58, 203, 205, 212.

Національна премія України ім. Тараса Шевченка

У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка

56. Комітет Шевченківської премії затвердив персональний склад експертів з оцінювання творів на здобуття премії [Електронний ресурс] : [наведено список експертів] // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://day.kyiv.ua/news/120923-komitet-shevchenkivskoyi-premiyi-zatverdyy-personalnyy-sklad-ekspertiv-z-otsinyuvannya>.

Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури

57. Визначений лавреат Всеукраїнської літературної премії імені Романа Гамади [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/vyznachenyj-lavreat-vseukrainskoi-literaturnoi-premi-imeni-romana-hamady/>.

58. Дурманенко, Олександр. «Моя мрія збулася!»: лауреатом Літературної премії імені Івана Корсака став письменник та джазмен з Києва Сергій Грабар. Фото [Електронний ресурс] : [про лауреата премії 2023 р. та церемонію нагородження у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків (м. Луцьк), а також лауреатів премії попередніх років] / Олександр Дурманенко // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 16 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/moia-mriia-zbulas-laureatom-literaturnoyi-premiyi-imeni-ivana-korsaka-stav-pysmennyk-ta-dzhazmen-z-kyyeva-serhiy-hrabar-foto/>.

59. Ліс, Лія. Примадонну волинської сцени відзначили за книгу [Електронний ресурс] : Людмила Приходько, народна артистка України, актриса Волинського [академічного] обл[укр]муздрамтеатру [ім. Тараса Шевченка], стала лауреаткою Всеукраїнської літературно-мистецької премії «Київська книга року» (2023) / Лія Ліс // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 17 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/253184-prymadonnu-volynskoi-stseny-vidznachyly-za-knyhu>.

60. Нитка, Василь. Ужгород: Вручили обласні премії у галузі літератури і мистецтва [за 2022 рік] [Електронний ресурс] : щороку визначають переможців у п'яти номінаціях, названих на честь краян, котрі залишили вагомий слід у культурі Закарпаття : [про лауреатів премії] / Василь Нитка // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185565>.

61. Щокань, Ганна. Назвали лавреата Премії імені Василя Стуса 2023 року [Електронний ресурс] : [про цьогорічного лавреата – кінорежисера-документаліста Сергія Буковського, церемонію нагородження та власне премію] / Ганна Щокань // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/14/256545/>.

Див. № 43.

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

62. Зборовський, Анатолій. Ланцюг, який складається з невід'ємних ланок [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. (№ 37). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=25462x>.

Про презентацію у Кримському домі (м. Київ) першої серії аудіовізуального проекту історикіні Г. Абдулаєвої «12 міфів про Крим» у межах проекту кримськотатарської культури «Зінджир».

63. Козак, Ірина. Хмельницький: Разом читали польською [Електронний ресурс] : Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека разом із Центром слов'янських мов та культур приєдналися до національних читань, які вже понад десять років відбуваються у Польщі та інших країнах, де проживають етнічні поляки / Ірина Козак // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185522>.

64. У запорізькому Центрі національних культур відбулось міжнаціональне спілкування [Електронний ресурс] : [про круглий стіл, присвячений Європейському дню мов, за участі представників національно-культурних товариств] // Запоріж. правда : [інтернет-версія]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://zp-pravda.info/novini/kultura/u-zaporizkomu-centri-nacionalnih-kultur-vidbulos-mizhnacionalne-silkuvannya>.

Див. № 194.

Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя

65. В Анкарі діаспора представила Україну на Фестивалі культур світу [Електронний ресурс] : Українська спілка в Анкарі (Туреччина) представила на Фестивалі культур світу український стенд і творчу культурну програму // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 27 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3766845-v-ankari-diaspora-predstavila-ukrainu-na-festivali-kultur-svitu.html>.

66. На фестивалі [«Wonju Dancing Carnival – 2023» у м. Вонджу] в Південній Кореї відбувся концерт української громади та передача гумдопомоги

[Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3766249-na-festivali-v-pivdennij-korei-vidbuvsja-koncert-ukrainskoi-gromadi-ta-peredaca-gumdopomogi.html>.

67. Сірка, Йосиф. Найбільший фестиваль української культури [Електронний ресурс] / Йосиф Сірка // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<http://ukrpohliad.org/ukrayintsi-v-sviti/najbilshyj-festyval-ukrayinskoyi-kultury.html>.

Про хід та учасників Фестивалю української пісні і танцю у м. Торонто (Канада).

68. У Таїланді [м. Бангкок] за участі діаспори відбувся благодійний концерт «Мелодія для України» [Електронний ресурс] : [про подію] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3763137-u-tailandi-za-ucasti-diaspori-vidbuvsja-blagodijnij-koncert-melodia-dla-ukraini.html>.

Див. № 33, 35, 93, 123.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

69. Буняк, Валерія. МКІП [Міністерство культури та інформаційної політики України] запустило новий офіційний вебсайт з розширеним функціоналом [Електронний ресурс] : оновлений ресурс має оптимізований дизайн та відповідає вимогам інклюзивності / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://detector.media/infospace/article/217007/2023-09-18-mkip-zapustilo-novyyu-ofitsinyu-vebsayt-z-rozshyrenym-funktsionalom/>.

70. Карандеев, Ростислав. Система професійних відзнак – це архаїзм: інтерв'ю з Ростиславом Карандеевим про Мінкульт та проект бюджету [Електронний ресурс] / Ростислав Карандеев; [інтерв'ю вів] Вадим Карп'як // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://suspilne.media/582075-sistema-profesijnih-vidznak-ce-arhaizm-intervu-z-rostislavom-karandeevim-pro-minkult-ta-proekt-budzetu/>.

Тимчасово виконувач обов'язки міністра культури та інформаційної політики України про роботу на посаді, своє ставлення до системи відзнак «заслужений», «народний», бюджет на культуру на 2024 р., роль міністерства у культурних процесах, присутність Росії в ЮНЕСКО.

71. Федів, Юлія. Альтруїзм у політиці – це рідкість. Зміна правил гри в культурній екосистемі [Електронний ресурс] / Юлія Федів // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

https://lb.ua/culture/2023/09/20/575628_altruizm_polititsi-tse_ridkist.html.

Допис культурної менеджерки, громадської діячки, кандидатки на посаду міністерки культури та інформаційної політики України про своє бачення функцій міністерства та пріоритетів його діяльності відповідно до викликів сьогодення.

72. Федів, Юлія. Головне – створювати саме українську культуру: інтерв'ю з Юлією Федів про роль та фінансування культури під час війни [Електронний ресурс] / Юлія Федів ; [інтерв'ю вела] Катерина Яковленко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://suspilne.media/575269-golovne-stvoruvati-same-ukrainsku-kulturu-intervu-z-ulieu-fediv-pro-rol-ta-finansuvanna-kulturi-pid-cas-vijni/>.

Культурна менеджерка, координаторка з питань культури ЮНЕСКО, колишня виконавча директорка Укр. культурного фонду, кандидатуру якої розглядають на посаду міністерки культури та інформаційної політики України, про роль та фінансування культури під час війни, якими будуть її перші кроки на посаді, якщо вона очолить міністерство¹.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

73. Мрук, Марина. Зруйнований центр, помста Кобзаря, графіті Бенксі та С215. Як Бородянка [Бучанський р-н, Київська обл.] відновлює культуру після окупації [Електронний ресурс] / Марина Мрук // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://shotam.info/yak-borodianka-vidnovliuie-kulturu-pislia-okupatsii/>.

Наведено коментарі методиста з пам'яткоохоронної роботи відділу культури смт Бородянки В. Мойсеєнка, директорки Бородянського Палацу культури Н. Бузовецької, а також керівниці відділу культури, молоді та спорту Бородянської селищної ради Н. Вишинської.

74. Омельченко, Максим. Козацька спадщина Конотопа: у місті презентували книгу та музей, що розкривають невідому історію української еліти [Електронний ресурс] / Максим Омельченко // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 23 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://novynarnia.com/2023/09/23/kozaczka-spadshhyna-konotopa-u-misti-prezentuvaly-knygu-ta-muzej-shho-rozkryvayut-nevidomu-istoriyu-ukrayinskoyi-elity/>.

Про документальну збірку «Місто Конотоп у матеріалах Генерального опису Лівобережної України 1765–1769 років. Книга 1. Козацька старшина та духовенство» – другу книгу із серії «Спадок Гетьманщини. Конотопщина козацька», копію конотопської ікони XVIII ст. «Святі великомучениці Анастасія й Іулянія», а також про музей «Спадок Гетьманщини. Місце пам'яті Конотопа» та їх презентацію у м. Конотопі (Сумська обл.).

---

¹ Див. також: Кабацій, Марія. [Кандидатка на посаду міністерки культури та інформаційної політики України] Юлія Федів [в ефірі «Радіо Культура»] назвала імена своїх імовірних заступників у Міністерстві культури [Електронний ресурс] / Марія Кабацій // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2023. 18 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 19.09.2023. <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/18/256594/>.

75. Старостенко, Ганна. Ганна Старостенко розповіла про пріоритети культурної сфери Києва [Електронний ресурс] / Ганна Старостенко ; [записала] Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

[https://vechirniy.kyiv.ua/news/88454/.](https://vechirniy.kyiv.ua/news/88454/)

Заступниця голови КМДА про нагальні питання розвитку культурної сфери столиці, що були розглянуті на засіданні колегії департаменту культури КМДА.

76. У Львові стартували Дні європейської спадщини [Електронний ресурс] : [про події у межах Днів європейської спадщини] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

[https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3758777-u-lvovi-startovali-dni-evropejskoi-spadsini.html.](https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3758777-u-lvovi-startovali-dni-evropejskoi-spadsini.html)

Див. № 127.

Фестиваль «Протасів Яр» пам'яті громадського активіста і воїна Р. Ратушного у м. Києві

77. 10-річчя Революції гідності, ширі спогади про Романа Ратушного і багато музики. Програма фестивалю «Протасів Яр» [м. Київ] на 2 вересня: ЗАКРИТТЯ СЕЗОНУ [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 1 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

[https://novynarnia.com/2023/09/01/protasiv-yar-zakryttya-sezonu/.](https://novynarnia.com/2023/09/01/protasiv-yar-zakryttya-sezonu/)

78. Громадський фестиваль «Протасів Яр» [пам'яті громадського активіста і воїна Романа Ратушного] у Києві фінішував, щоб продовжитись 2024 року [Електронний ресурс] : [про хід та учасників] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 3 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

[https://novynarnia.com/2023/09/03/gromadskyj-festyval-protasiv-yar-u-kyievi-finishuvav-shhob-prodovzhytysya-2024-roku/.](https://novynarnia.com/2023/09/03/gromadskyj-festyval-protasiv-yar-u-kyievi-finishuvav-shhob-prodovzhytysya-2024-roku/)

79. Фещенко, Євдокія. «Чим більше росіян ми вб'ємо зараз...» У Києві завершився тривалий фестиваль пам'яті Романа Ратушного [Електронний ресурс] : [про учасників і заходи фестивалю] / Євдокія Фещенко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.09.2023.

[https://umoloda.kyiv.ua/number/3871/2006/177967/.](https://umoloda.kyiv.ua/number/3871/2006/177967/)

Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення

80. В'ятрович, Володимир. Про бюджет культури на 2024 рік [Електронний ресурс] : [допис народного депутата України, історика] / Володимир В'ятрович // Укр. правда. Блоги : [інтернет-платформа]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

[https://blogs.pravda.com.ua/authors/viatrovych/65130dbe150aa/.](https://blogs.pravda.com.ua/authors/viatrovych/65130dbe150aa/)

81. Держбюджет – 2024: скільки планують виділити на УІК [Український інститут книги] [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://chytomo.com/derzhbiudzhzet-2024-skilky-planuiut-vydilyty-na-uik/>.¹

82. Запорізька культура коштує дорого [Електронний ресурс] : фахівці Управління Східного офісу Держаудитслужби в Запорізькій області ревізією в Департаменті культури і туризму Запорізької міської ради встановили фінансові порушення на суму 52,0 млн грн, а також неефективні витрати бюджетних коштів на суму 15,9 млн гривень // Запоріз. правда : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.
<https://zp-pravda.info/novini/kultura/zaporizka-kultura-koshtuye-dorogo>.

83. Подвиженна, Дарія. Державні культурні установи отримують більше фінансування у 2024 році [Електронний ресурс] / Дарія Подвиженна // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.
<https://liroom.com.ua/news/kulturni-ustanovy-budzhzet/>.

Наведено коментар заступниці голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики Є. Кравчук щодо фінансування культурних та мистецьких установ у 2024 р.

84. Салганік, Тетяна. Понад 10 мільярдів гривень на книги та медіа: уряд пропонує збільшити видатки на культуру в 2024 році [Електронний ресурс] / Тетяна Салганік // UNN. Інформагентство Укр. нац. новини : [сайт]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.
<https://www.unn.com.ua/uk/news/2046670-ponad-10-milyardiv-griven-na-knigi-ta-media-uryad-proponuye-zbilshiti-vidatki-na-kulturu-v-2024-rotsi>.

85. Смирнов, Олег. У харківській бібліотеці рятують від вогкості та плісняви 7 млн книг [Електронний ресурс] : [про стан Харківської державної наукової бібліотеки ім. Володимира Короленка після російських обстрілів та хід аварійно-відновлювальних робіт] / Олег Смирнов // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.
<https://vesti.ua/uk/harkov-uk/v-harkovskoj-biblioteke-spasayut-ot-syrosti-i-pleseni-7-mln-knig>.

Див. № 151, 152.

Правові питання галузі

86. Фоменко, Лілія. Садибу Терещенка у Києві відвоювали, але це не останній скандальний об'єкт [Електронний ресурс] / Лілія Фоменко // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.
<https://vesti.ua/uk/kiev-uk/usadbu-tereshhenko-v-kieve-otvoevali-no-eto-ne-poslednij-skandalnyj-obekt>.

---

¹ Див. також: [Тимчасово виконувач обов'язки міністра культури та інформаційної політики України] Ростислав Карандєєв [в етері «Радіо Культура»] прокоментував збільшення бюджету на книговидання [Електронний ресурс] // Суспільне. Культура : [сайт]. 2023. 28 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.09.2023. <https://suspilne.media/582067-rostislav-karandeev-prokomentuvav-zbilsenna-budzetu-na-knigovidanna/>; Фінансування Українського інституту книги на наступний рік збільшено майже у п'ять разів [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. 2023. 16 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.09.2023. <https://litgazeta.com.ua/news/finansuvannia-ukrainskoho-institutu-knyhy-na-nastupnyj-rik-zbilsheno-majzhe-u-p-iat-raziv/>.

Про ухвалу Великої палати Верховного Суду України від 12 вересня 2023 р. щодо історичної будівлі у центрі м. Києва – садиби Терещенка по бул. Т. Шевченка, 34/15, (літ. «А») та 34/13, (літ. «Б», «В»), історію розгляду цієї справи іншими судами, а також можливий вплив рішення Верховного Суду на винесення рішень судами України з аналогічних справ.

Див. № 82, 215.

Освіта. Кадри

87. Матвієнко, Оксана. Інформаційна безпека та документознавча освіта: фахівці із захисту інформації з обмеженим доступом / Оксана Матвієнко, Михайло Цивін // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 7. – С. 23–29.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17040>.

Про необхідність підготовки документознавців як фахівців із захисту інформації з обмеженим доступом.

Початкова мистецька освіта

88. В урочищі Вовчак [на території історико-культурного комплексу «Вовчак» (Волинська обл.)] розмістили виставку робіт учнів Володимирської дитячої художньої школи [ім. Миколи Рокицького] [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/v-urochyshchi-vovchak-rozmistyly-vystavku-robit-uchniv-volodymyrskoyi-dytiachoyi-khudozhnoyi-shkoly/>.

Див. № 14.

Кадри

Див. № 2, 212.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

89. Касперкевич, Адам. Польський юрист і фотограф Адам Касперкевич: «Жодного зі злочинів проти культури в Україні не можна залишити непокараним» [Електронний ресурс] / Адам Касперкевич ; [розмовляв] Віктор Козоріз // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. – 2023. – 2 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.09.2023.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/polskij-yurist-i-fotograf-adam-kasperkevich-zhodno/>.

Польський юрист, фотограф, чия виставка «Libricide. Фотодокази воєнних злочинів Росії проти українських бібліотек» відкрилась в Харківській держ. науковій бібліотеці ім. В. Короленка, про те, як народилась ідея проєкту «Лібрицид», який зміст вкладає в цю назву, де найближчим часом відбудеться виставка.

90. У Тбілісі [Грузія] розпочинає роботу Український дім [Електронний ресурс] : [про відкриття інституції] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3759794-u-tbilisi-rozpocinae-robotu-ukrainskij-dim.html>.¹

Див. № 127.

Український інститут

91. Філевська, Тетяна. Тетяна Філевська, Український інститут: «Наша найперша мета – комунікація української культури зі світом» [Електронний ресурс] / Тетяна Філевська ; [розмовляла] Гала Скляревська // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://ms.detector.media/trendi/post/32997/2023-09-20-tetyana-filevska-ukrainskyu-institut-nasha-naipersha-meta-komunikatsiya-ukrainskoi-kultury-zi-svitom/>.

Кураторка, артменеджерка, креативна директорка Укр. інституту про те, як формують і наповнюють онлайн-платформу Insight UA, її головну мету та про запит на українську культуру у світі.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти

92. Переможці Міжнародного літературного конкурсу [романів, п'єс, кіносценаріїв, пісенної лірики та творів для дітей] «Коронація слова» – 2022 у номінації «Романи» [Електронний ресурс] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 10 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://ukrpohliad.org/culture/peremozhti-mizhnarodnogo-literaturnogo-konkursu-koronatsiya-slova-2022-u-nominatsiyi-romany.html>.²

93. У Південній Кореї [м. Пхьонтек] розпочався Тиждень української культури [Електронний ресурс] : [про учасників і програму заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3762726-u-pivdennij-korei-rozpocavsya-tizden-ukrainskoi-kulturi.html>.³

XIV Міжнародні поетичні читання Meridian Czernowitz у м. Чернівцях

94. Лисенко, Олена. Meridian Czernowitz XIV: ще більше військової теми, винні дегустації та камерна поезія [Електронний ресурс] : [про хід та підсумки

¹ Див. також: Школьна, Олена. У столиці Сакартвело [Грузія] Тбілісі відкрито «Український дім» [Електронний ресурс] / Олена Школьна // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. 2023. 14 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.09.2023. <https://litgazeta.com.ua/news/u-stolytsi-sakartvelo-tbilisi-vidkryto-ukrainskyj-dim/>.

² Див. також: Заблоцька, Оксана. Оголосили переможців [Міжнародного літературного конкурсу] «Коронація слова 2022»: повний перелік [Електронний ресурс] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. 2023. 11 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 11.09.2023. <https://suspilne.media/569905-ogolosili-peremozci-koronacii-slova-2022-povnij-perelik/>; Марків, Наталка. Стали відомі переможці [Міжнародного літературного конкурсу «Коронація слова»] [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2023. 10 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.09.2023. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/88055/>.

³ Див. також: У південнокорейському місті Пхьонтек розпочався Тиждень української культури [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. 2023. 18 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 21.09.2023. <https://day.kyiv.ua/news/180923-u-pivdennokoreyskomu-misti-pkhontek-rozpochavsya-tyzhden-ukrayinskoyi-kultury>.

фестивалю] / Олена Лисенко // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://chytomo.com/meridian-czernowitz-khiv-shche-bilshe-vijskovo-temy-vynni-dehustatsii-ta-kamera-poeziia/>.

95. Рудійко, Ілля. Книги й вино. Як минув цьогорічний Meridian Czernowitz [Електронний ресурс] / Ілля Рудійко // Укр. тиждень : [інтернет-версія]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://tyzhden.ua/knyhy-j-vyno-iak-mynuv-tsohorichnyj-meridian-czernowitz/>.

96. У Чернівцях стартували Міжнародні поетичні читання Meridian Czernowitz [Електронний ресурс] : [про подію] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3758890-u-cernivcah-startuvali-miznarodni-poeticni-citanna-meridian-czernowitz.html>.

Підтримка України у світі

97. Горлач, Поліна. Зустрівся з Зеленським та Єрмаком і записав оголошення для «Укрзалізниці»: як [британський письменник і актор] Стівен Фрай проводить час у Києві [Електронний ресурс] / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

<https://suspilne.media/568249-zustrivsa-z-ermakom-ta-zelenskim-i-zapisav-ogolosenna-dla-ukrzaliznici-ak-stiven-fraj-provodit-cas-u-kievi/>.

Див. № 30, 32, 33.

НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

98. Kuzyk, Valentyna. Dynamics of Figurative-Stylistic evolution of solo arrangement of the folk song (from «Zharty, kokhannya, lyubov ta zhenykhannya» / «Jokes, love and marriage» to «A my nashu slavnu Ukrayinu rozveselymo!» / «We will cheer up our glorious Ukraine!») = Динаміка образно-стильової еволюції сольної обробки народної пісні (від «Жарти, кохання, любов та женихання» до «А ми нашу славу Україну розвеселимо!») [Електронний ресурс] / Valentyna Kuzyk // Нар. творчість та етнологія : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 62–73. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://nte.etnolog.org.ua/2023-rik/3>.

Див. № 99.

Див. № 169.

Див. № 54.

Народні свята та обряди

Персоналії фольклористів, етнографів

Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв

Див. № 17, 34, 67.

Міжнародне співробітництво

99. Микитенко, Оксана. 51-а Міжнародна баладна конференція [«Пісенні жанри в соціальному і культурному контекстах»] в Гельсінкі [(Фінляндія) 29 трав. – 02 черв. 2023 р.] [Електронний ресурс] : [хід, учасники та тематика доповідей, участь України] / Оксана Микитенко // Нар. творчість та етнологія : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 105–109. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.
<https://nte.etnolog.org.ua/2023-rik/3>.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

Див. № 39.

Виставки

100. Шандебура, Світлана. Творчість, втілена на полотні [Електронний ресурс] / Світлана Шандебура // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.
<http://pvisti.info/culture/13386-tvorchist-vtilena-na-polotni>.

Виставка творів вишивальниці з.м.н.тв. України Н. Головачук у м. Хмельницькому.

Див. № 14, 38.

Персоналії

101. Бойкович, Ігор. Промовисте малярство Ігоря Бойковича. Самобутній художник з Калуша [Івано-Франківська обл.] не лише творить міські сюжети, а й досліджує давню топонімію міста і як волонтер допомагає ЗСУ [Електронний ресурс] / Ігор Бойкович ; [розмовляв] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/promoviste-malyarstvo-igorya-boykovicha-samobutniy-hudozhnik-z-kalusha-ne-lishe-tvorit-miski-syuzheti-a-y-doslidzhuye-davnyu-toponimiyu-mista-i-yak-volonter-dopomagaye-zsu/>.

Художник про свою творчість, виставку «Дворики старого Калуша», волонтерську діяльність.

102. Коваль, Юлія. Розписує тарілки і... ракети! Художниця Юлія Коваль перетворює артефакти війни на артоб'єкти [Електронний ресурс] : [художниця про свою творчість] / Юлія Коваль ; [розмовляла] Вікторія Коломієць // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://shotam.info/rozpysuie-tarilky-i-rakety-khudozhnytsia-yuliia-koval-peretvoriuie-artefakty-viyny-na-artob-iekty/>.

Музичне аматорство

Див. № 34, 67.

Персоналії

103. Пітра, Петро. Співоча легенда Закарпаття – Ольга Прокоп [1940–2020] родом із Кривої [Електронний ресурс] : [про творчість та життя самодіяльної співачки заслуженого працівника культури України] / Петро Пітра // Новини Закарпаття : [інтернет-версія]. – 2023. – 16 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.
<http://novzak.uz.ua/news/spivocha-legenda-zakarpattya-olga-prokop-rodom-iz-kryvoyi/>.

Театральне аматорство

104. Отаман, Святослав. 1125-річчя Галича. Галицька доба князя Осмомисла [Електронний ресурс] / Святослав Отаман // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.
<https://galychyna.if.ua/analytic/1125-richchya-galicha-galitska-doba-knyazyu-osmomisla/>.

Показ театральної композиції «Вінчання Ярослава Осмомисла на Галицький престол», присвяченої 1125-річному ювілею першої писемної згадки про м. Галич (Івано-Франківська обл.), у виконанні народного аматорського драм. колективу БК с. Залуква, учнів Крилоського ліцею та Залуквянського ліцею ім. І. Блажкевич (Івано-Франківська обл.) на подвір'ї Музею історії давнього Галича у с. Крилос Нац. заповідника «Давній Галич» (Івано-Франківська обл.).

105. Шандебура, Світлана. У «ПТАХА» – широкі крила [Електронний ресурс] / Світлана Шандебура // Поділ. вісті : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.
<http://pvisti.info/culture/13391-u-ptakha-shyroki-kryla>.

Про історію створення та діяльність Плесненського народного аматорського театру «Птах» (с. Плесна, Шепетівський р-н, Хмельницька обл.). До 80-річчя з часу створення.

Див. № 17.

Хореографічне аматорство

Див. № 67.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ

106. Агаркова, Вікторія. Бібліотеки Миколаївщини: виклики та шляхи їх подолання в умовах воєнного часу / Вікторія Агаркова // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 10–13.

107. Пилипець, Тетяна. Книголюди: у пошуках нових сенсів / Тетяна Пилипець // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 25–27.

Про негативні кліше бібліотечної професії та про те, як їх подолати.

108. Сватула, Тетяна. Бібліотеки деокупованої Херсонщини: відновлюємося, працюємо, допомагаємо / Тетяна Сватула // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 6–9.

109. Чорноволенко, Любов. Бібліотеки Полтавщини в умовах воєнного часу / Любов Чорноволенко // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 17–22.
Див. № 87, 89.

Всеукраїнський день бібліотек

110. Бірюкова, Ірина. Точка опори і місце сили / Ірина Бірюкова // Веч. Одеса : [інтернет-версія]. – 2023. – 28 сент. (№ 77–78). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.
<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/49399.php>.

Про діяльність колективу Одеської нац. наук. бібліотеки у 2022–2023 рр. та заходи до Всеукраїнського дня бібліотек.

111. З'явилися рекомендації щодо проведення Всеукраїнського дня бібліотек – 2023 [від Української бібліотечної асоціації] [Електронний ресурс] // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.
<https://chytomo.com/z-iavylysia-rekomendatsii-shchodo-provedennia-vseukrainskoho-dnia-bibliotek-2023/>.

112. Книгозбірні стали волонтерськими хабами: у Луцьку відзначили бібліотекарів області [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.
<https://www.volynnews.com/news/all/knyhozbirni-staly-volonterskymy-khabamy-u-lutsku-vidznachyly-bibliotekariv-oblasti/>.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

113. Кузьменко, Юлія. Росіяни зруйнували більш як 220 українських бібліотек, втрати фондів – понад 187 мільйонів примірників [Електронний ресурс] / Юлія Кузьменко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.
<https://suspilne.media/575899-rosiani-zruynuvali-bils-ak-220-ukrainskih-bibliotek-vtrati-fondiv-ponad-187-mln-primirnikiv/>.

Про виступ т.в.о. міністра культури та інформаційної політики України Р. Карандєєва на відкритті XIII Львівського міжнародного бібліотечного форуму «Бібліотека вільних людей».

114. Лаврук, Юлія. У Південній Кореї [бібліотеці «Бедарі» м. Пхьонтек] відкрили ще одну «Українську книжкову полицку» [Електронний ресурс] / Юлія Лаврук // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.
<https://shotam.info/u-pivdenniy-korei-vidkryly-shche-odnu-ukrainsku-knyzhkovu-polychku/>.

115. Литовсько-український бібліотечний форум «Роль бібліотек у зміцненні демократичного суспільства» : [про хід та учасників заходу в м.

Вільнюсі] / матеріал підгот.: Олена Скрипницька, Іванна Щербина // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 34–37.

Організація та управління в галузі бібліотечної справи

116. Требунських, Ірина. На Кіровоградщині хочуть об'єднати дві обласні бібліотеки : Кіровоградську обласну [наукову] медичну бібліотеку планують приєднати до [Обласної універсальної] наукової бібліотеки імені Дмитра Чижевського – рішення має ухвалити обласна рада [Електронний ресурс] / Ірина Требунських // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/75633-na-kirovohradshchyni-khochut-ob-iednaty-dvi-oblasni-biblioteku>.

Мережа та типи бібліотек

Національні бібліотеки

Див. № 110.

НБУ ім. Ярослава Мудрого

117. Сербін, Олег. «Бібліотечна планета» в сузір'ї бібліометричної статистики (2019–2023 рр.) / Олег Сербін // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 4–5.

Проаналізовано тематику публікацій, кореспондентську активність і проблему зниження тиражів всеукраїнського науково-виробничого журналу «Бібліотечна планета», який видається НБУ ім. Ярослава Мудрого (м. Київ) і якому цього року виповнюється 25 років.

Див. № 138.

Наукові бібліотеки

Див. № 37, 85, 89, 110.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

118. Делюрман, Таміла. «Панство провінційного містечка»: у Кропивницькому відкрили ретро-фотовиставку (Фото): у Кропивницькому в [Обласній] універсальній науковій бібліотеці імені Дмитра Чижевського відкрили фотовиставку «Панство провінційного містечка: світ чоловіків початку ХХ століття» [з колекції Юрія Тютюшкіна] [Електронний ресурс] / Таміла Делюрман // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/75657-panstvo-provintsiinoho-mistechka-u-kropyvnytskomu-vidkryly-retro-fotovystavku-foto>.

119. Круглий стіл «Дмитро Донцов – ідеолог українського інтегрального націоналізму» [Електронний ресурс] : [про хід та учасників заходу у Львівській обласній універсальній науковій бібліотеці] // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<http://ukrpohliad.org/culture/kruglyj-stil-dmytro-dontsov-ideolog-ukrayinskogo-integralnogo-natsionalizmu.html>.

120. Понад 30 років очолювала заклад: презентували книгу про відому директорку Ковельської бібліотеки [Електронний ресурс] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-lutsku-prezentuvaly-knyhu-pro-vidomu-dyrektorku-kovelskoyi-bibliot/>.

Презентація видання «Галина Божик: талант любити людей, професію, Україну. Спомини, розповіді, публікації», присвяченого пам'яті з.п.к. України Г. Божик (1956–2022), у Волинській ОУНБ ім. Олени Пчілки (м. Луцьк).

121. Проект «Галерея історій» Запорізької ОУНБ та ГО «Запорізька бібліотечна асоціація» / Тетяна Палівода, Інна Павленко, Олена Литвак, Ганна Мацієвська // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 28–31.

Про мету, реалізацію проекту та його популяризацію.

122. Рівненську [обласну універсальну наукову] бібліотеку [за комплекс проектів «Промоція читання»] визнали найкращою в Україні [Електронний ресурс] : результати Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року» оголосила Українська бібліотечна асоціація / [Рівнен. обл. держ. адмін.] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 29 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/254272-rivnensku-biblioteku-vyznaly-naikrashchoiu-v-ukraini>.

123. Толочко, Наталія. Родина закарпатців зі США презентувала в Ужгороді дві книжки [Електронний ресурс] / Наталія Толочко // Новини Закарпаття : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://novzak.uz.ua/news/rodyna-zakarpattsiv-zi-ssha-prezentovala-v-uzhgorodi-dvi-knyzhky/>.

Про хід презентації книжок родини Частів: збірки есеїв «Чому бути, ...» П. Часта та дитячої збірки «Весняний дощ» Л. Дмитришин-Часто в Закарпатській ОУНБ ім. Ф. Потоушняка (м. Ужгород).

124. Шевченко, Оксана. Книготерапія на допомогу людям : [досвід роботи Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія] / Оксана Шевченко // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 22–25.

Див. № 63, 116.

Публічні бібліотеки. Централізовані бібліотечні системи

Міські бібліотеки

125. Вертіль, Олена. Культурно-духовний щит громади [Електронний ресурс] : колектив Сумської публічної бібліотеки вміло організовує щоденну роботу з користувачами, враховуючи вимоги воєнного часу : [про діяльність бібліотеки в умовах війни] / Олена Вертіль // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. –

2023. – 22 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.09.2023.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/kulturno-duhovnij-shit-gromadi/>.

126. Герасименко, Ярослав. У Маріуполі [Донецька обл.] окупанти знищили 180 тисяч книжок та чотири бібліотеки – міська рада [Електронний ресурс] / Ярослав Герасименко // Громад. телебачення : [сайт]. – 2023. – 1 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://hromadske.ua/posts/u-mariupoli-okupanti-znishili-180-tisyach-knizhok-ta-chotiri-biblioteki-miska-rada>.

127. Рибальченко, Володимир. У бібліотеках створюють освітні простори для юні [Електронний ресурс] / Володимир Рибальченко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/article/373550>.

Про перепрофілювання та модернізацію бібліотек у м. Кривому Розі (Дніпропетровська обл.), а також про інші проекти, що реалізуються у місті завдяки міжнародній допомозі.

Бібліотеки для дітей та юнацтва

128. Кліменко, Наталія. Київщина: 1 місяць, 1 тиждень, 1 день [Електронний ресурс] / Наталія Кліменко // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 35–50. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Про реалізацію історико-краєзнавчого бібліотечного проєкту воєнного часу «Київщина: 1 місяць, 1 тиждень, 1 день», розробленого працівниками Київської обл. б-ки для юнацтва у 2022 р. до 90-річчя утворення Київської обл. Також представлено уривки зі спогадів бібліотекарів Київщини, які пережили окупацію області з 24 лютого до 2 квітня 2022 р.

129. Козінченко, Лілія. Вибудовуючи майбутнє: роль Донецької обласної бібліотеки для дітей під час війни / Лілія Козінченко // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 13–17.

130. Лобзова, Вікторія. Бібліотека – символ незламності української культури [Електронний ресурс] / Вікторія Лобзова // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 66–69. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Про діяльність Херсонської обласної бібліотеки для юнацтва ім. Б. Лавренюва в умовах війни та окупації.

131. Патрикей, Світлана. Діяльність волонтерського хаба при Рівненській обласній бібліотеці для молоді [Електронний ресурс] / Світлана Патрикей // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 27–34. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

132. Пилипенко, Федір. «Живе лиш той, хто не живе для себе...» [Електронний ресурс] / Федір Пилипенко // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-

версія]. – 2023. – № 3. – С. 51–65. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Про діяльність Черкаської обл. бібліотеки для юнацтва ім. В. Симоненка під час війни.

133. Тарасюк, Тетяна. VII Всеукраїнський молодіжний бібліокараван «Читай, юність!» [14–15 червня 2023 р., м. Полтава] [Електронний ресурс] / Тетяна Тарасюк // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 92–95. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Про хід та теми доповідей учасників бібліокаравану, що відбувся за ініціативи Держ. бібліотеки України для юнацтва (м. Київ) на базі Полтавської обл. бібліотеки для юнацтва ім. Олесь Гончара.

134. Тишкевич, Катерина. Тематико-типологічна характеристика видавничої продукції бібліотек України для юнацтва, молоді (2019–2022) [Електронний ресурс] / Катерина Тишкевич // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 70–80. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

135. У бібліотеці в Луцьку можна скласти... пазл-колаж із 50 книг [Електронний ресурс] : у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва презентували проект «50 українських книг» – це пазл-колаж із обкладинками п'ятдесяти книг української літератури, починаючи від Григорія Сковороди і до наших днів / [за матеріалами телеканалу «Суспільне. Луцьк»] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2023. – 17 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://www.volyn.com.ua/news/253459-u-bibliotetsi-v-lutsku-mozhna-sklasty-pazl-kolazh-iz-50-knyh>.

136. У столиці [Центральній бібліотеці ім. Тараса Шевченка для дітей] відкрили першу в Україні бібліотеку настільних ігор [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3757814-u-kievi-vidkrili-persu-v-ukraini-biblioteku-nastilnih-igor.html>.

Див. № 39, 140, 141.

Інші види бібліотек

Див. № 37, 116, 139.

Основні напрями діяльності бібліотек

Організація обслуговування користувачів

Див. № 125.

Формування бібліотечних фондів (комплектування, обробка, збереження)

137. Бібліотеки Луцької громади отримали понад 1700 нових книг [Електронний ресурс] / [за повідомленням департаменту культури Луцької міськради] // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://www.volynnews.com/news/all/biblioteky-lutskoyi-hromady-otrymaly-ponad-1700-novykh-knyh/>.

138. Приклади індексування документів за УДК [з бібліотекознавства, економіки, права, державного управління, конsumerизму (захисту прав споживачів), військової справи, військової техніки, комунікаційного маркетингу] у Національній бібліотеці України імені Ярослава Мудрого [м. Київ] / матеріал підгот.: Світлана Білик, Надія Марченко, Лариса Ляшенко // Бібл. планета. – 2023. – № 3. – С. 32–34.

Див. № 126, 151.

Інформаційні технології в бібліотеках

139. Колесникова, Тетяна. Відкриті освітні ресурси та відкриті підручники в контексті укріплення потенціалу лідерства бібліотек ЗВО [закладів вищої освіти] в доступності знань / Тетяна Колесникова // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 7. – С. 3–15.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17040>.

Соціокультурна діяльність бібліотек

140. Лапко, Ганна. Роль бібліотек у формуванні культури спілкування українською мовою [Електронний ресурс] / Ганна Лапко // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 81–86. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Досвід роботи Кіровоградської обл. бібліотеки для юнацтва ім. Є. Маланюка та бібліотек області з популяризації української мови та підвищення рівня грамотності населення.

141. Ольшанська, Олена. «Коли я говорю українською, з кремля цегла падає...» [Електронний ресурс] / Олена Ольшанська // Бібліосвіт : інформ. вісн. : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 87–91. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

<https://drive.google.com/file/d/1k8NXt7cTuTHUqzOd0ofa7gwGp9VYw5XL/view>.

Досвід проведення розмовних клубів української мови в Запорізькій обл. бібліотеці для юнацтва в умовах війни.

Див. № 125.

Читання

142. Заблоцька, Оксана. Що таке BookTok: непередбачувані алгоритми книгочитання, українські буктокери та тренди [Електронний ресурс] : [про нову спільноту книголюбів у соціальній мережі TikTok та основні тенденції у

читацькому середовищі] / Оксана Заблоцька // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 25 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://suspilne.media/579663-so-take-booktok-neperedbaceni-algoritmi-knigocitanna-ukrainski-buktokeri-ta-trendi/>.

Див. № 124.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА СПРАВА

143. Дояр, Лариса. Друковані видання України 1919 року: агітаційно-пропагандистський сегмент (за матеріалами фонду Державного архіву друку [Книжкової палати України ім. Івана Федорова (м. Київ)]) / Лариса Дояр // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 7. – С. 43–51.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17040>.

144. Кепін, Дмитро. Пресознавчі аспекти музейної та пам'яткоохоронної справи в Україні : (за матеріалами періодичних видань 1922 року фонду Державного архіву друку [Книжкової палати України ім. Івана Федорова (м. Київ)]) / Дмитро Кепін // Вісн. Книжк. палати. – 2023. – № 7. – С. 36–43.

<http://visnyk.ukrbook.net/issue/view/17040>.

145. Козловська, Христина. «У мене нема амбіції багато заробляти»: Христина Козловська про запуск власного видавництва «Гравітація» [Електронний ресурс] / Христина Козловська ; [розмовляла] Яна Ільків // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 5 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.09.2023.

<https://liroom.com.ua/books/vydavnytstvo-hravitatsiya/>.

Засновниця видавництва «Гравітація» (м. Івано-Франківськ) про концепцію видавництва, перші книжки й інвестиції, конкуренцію та головні ризики.

146. Котович, Софія. Розповідати про Україну: як працює видавництво Ukraïner [Електронний ресурс] / Софія Котович // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.09.2023.

<https://chytomo.com/rozpovidaty-pro-ukrainu-iak-pratsiuie-vydavnytstvo-ukraïner/>.

147. Круглов, Віктор. Паперовий чи електронний підручник: що потребує учнівство для якісного навчання? [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/574292_paperoviy_chi_elektronniy_pidruchnik.html.

Допис генерального директора видавництва «Ранок».

148. Литвин, Анастасія. Як працюватиме нове видавництво «Ще одну сторінку» [Електронний ресурс] / Анастасія Литвин // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://chytomo.com/iak-pratsiuvatyme-nove-vydavnytstvo-shche-odnu-storinku/>.

Про засновників видавництва «Ще одну сторінку» та його концепцію.

149. Луценко, Євгенія. Як у Києві працює офлайн-простір книгарні readellion після майже 4 років в онлайні [Електронний ресурс] / Євгенія Луценко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.09.2023.

<https://suspilne.media/569983-ak-u-kievi-pracue-oflajn-prostir-knigarni-readellion-pisla-majze-4-rokiv-v-onlajni/>.

150. Хмельовська, Оксана. «До друку»: Оксана Хмельовська про літературні медіа, підтримку критики та нові проекти «Читомо» [Електронний ресурс] / Оксана Хмельовська ; [інтерв'ю вела] Катерина Яковленко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://suspilne.media/574725-do-druku-oksana-hmelovska-pro-literaturni-media-pidrimku-kritiki-ta-novi-proekti-citomo/>.

Головна редакторка сайту «Читомо» про проект «До друку! Знакові видавничі осередки України», попередній дослідницький проект «Екземпляри ХХ. Літературно-мистецька періодика», чому та як нині потрібно підтримувати книговидавництва, розвивати літературну критику і медіа про літературу.

Див. № 12, 55.

Український інститут книги

151. Коваль, Олександра. Олександра Коваль: «Чи повинна культура закопатися в землю під час війни та чекати, поки її відкопають після перемоги?» [Електронний ресурс] / Олександра Коваль ; [розмовляла] Світлана Остапа // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://detector.media/community/article/217013/2023-09-19-oleksandra-koval-chy-povynna-kultura-zakopatysya-v-zemlyu-pid-chas-viyny-ta-chekaty-poky-ii-vidkopayut-pislya-peremogy/>.

Директорка Укр. інституту книги про те, чи потрібно спрямовувати державні кошти під час війни на культуру, створення наглядової ради УІК, участь у книжкових ярмарках, допомогу у виданні нових книжок, переклади українських авторів іноземними мовами, поповнення фондів публічних бібліотек, дослідження книжкового ринку, плани.

152. Наглядова рада УІК [Українського інституту книги] звернулася до керівництва країни щодо забезпечення фінансування діяльності УІК на 2024 рік [Електронний ресурс] : [додано текст звернення] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/nahliadova-rada-uik-zvernulasia-do-kerivnytstva-krainy-shchodo-zabezpechennia-finansuvannia-diialnosti-uik-na-2024-rik/>.

Див. № 81.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

153. У Вінниці розпочався книжковий фестиваль VinBookFest [Електронний ресурс] : [про організаторів та заходи фестивалю] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 9 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3759230-u-vinnici-rozpocavsja-knizkovij-festival-vinbookfest.html>.¹

154. У Житомирі відбудеться книжковий форум «Відсіч. ДієСлово» [Електронний ресурс] : [про підготовку до форуму та його програму] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 25 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3765870-u-zitomiri-vidbudetsja-knizkovij-forum-vidsic-dieslovo.html>.

До проведення XXX Міжнародного літературного фестивалю і книжкового ярмарку Lviv BookForum у м. Львові

155. Білаш, Ксенія. Львівський BookForum 2023 оголосив програму [Електронний ресурс] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

https://lb.ua/culture/2023/09/18/575308_lvivskiy_bookforum_2023_ogolosiv.html.

156. Горлач, Поліна. Восени у Львові стартує ювілейний Lviv BookForum: дати проведення, гості та фокусна тема / Поліна Горлач // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 31 серп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.09.2023.

<https://suspilne.media/563109-voseni-u-lvovi-startue-uvilejnij-lviv-bookforum-dati-provedenna-gosti-ta-fokusna-tema/>.

157. Куди піти на ювілейному Lviv BookForum: презентації, зустрічі й розмови [Електронний ресурс] : [програма] // Еспресо. TV : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://zahid.espreso.tv/kudi-piti-na-yuviyleynomu-lviv-book-forum-prezentatsii-zustrichi-y-rozmovi>.

158. Подвишенна, Дарія. Андрій Курков, Катерина Калитко, Емма Антонюк та інші: [Львівський міжнародний літературний фестиваль та книжковий ярмарок] Lviv BookForum оголосив програму [Електронний ресурс] / Дарія Подвишенна // Лірум: медіа про нову укр. культуру : [сайт]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://liroom.com.ua/news/lviv-book-forum-prohrama/>.

159. Співпраця зі спільними цінностями: досвід британського Hay Festival й українського BookForum [Електронний ресурс] / Софія Челяк, Крістіна Фуентес Ла Рош, Галина Крук, Ірина Цілик ; [розмовляла] Діана Горбань // Читомо: культура читання і мистецтво книговидання : [портал]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

---

¹ Див. також: У Вінниці розпочався [X] книжковий фестиваль VinBookFest [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. 2023. 10 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 17.09.2023. <https://litgazeta.com.ua/news/u-vinnytsi-rozpochavsja-knyzhkovyj-festyval-vinbookfest/>.

<https://chytomo.com/iak-brytanskyj-hay-festival-ta-ukrainskyj-bookforum-dolaiut-vidstan-mizh-krainamy-cherez-literaturu/>.

Програмна директорка фестивалю BookForum, міжнародна директорка фестивалю Hay Festival (Велика Британія), а також українські поетка і кінорежисерка про фестивалі, свої враження та співпрацю.

160. Челяк, Софія. «Ми 30 років робимо те саме – збираємо людей навколо книги» [Електронний ресурс] : у місті Лева 4–8 жовтня відбудеться Форум видавців – Lviv BookForum / Софія Челяк ; [розмовляла] Галина Ярема // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 27 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://wz.lviv.ua/interview/498229-my-30-rokiv-robymo-te-same-zbyraiemo-liudei-navkolo-knyhu>.

Програмна директорка форуму про особливості проведення цьогорічного форуму.

161. «Чому перемога України піде на користь усім»: головні події та дискусії 30-го Lviv BookForum [Електронний ресурс] // Укр. тиждень : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.09.2023.

<https://tyzhden.ua/chomu-peremoha-ukrainy-pide-na-koryst-usim-holovni-podii-ta-diskusii-30-ho-lviv-bookforum/>.

Книжковий фестиваль KyivBookFest у м. Києві

162. Бандера і бандерівці на проспекті Бандери [Електронний ресурс] : [про хід фестивалю] / Українська інформаційна служба // Укр. погляд : [інтернет-вид.]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://ukrpohliad.org/culture/bandera-i-banderivtsi-na-prospekti-bandery.html>.

163. Квітка, Настя. Одним фестивалем на рік Києву не обійтись – як пройшов перший KyivBookFest [Електронний ресурс] : [про хід та підсумки фестивалю] / Настя Квітка // Читомо: культура читання і мистецтво книговидавництва : [портал]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<https://chytomo.com/odnym-festyvalem-na-rik-kyievu-ne-obijtys-iak-projshov-pershij-kyivbookfest/>.

164. Круглов, Віктор. KyivBookFest склав гідну конкуренцію «Мистецькому арсеналу» та може стати новою ключовою подією у культурному житті країни [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

https://lb.ua/blog/victor_kruglov/574906_kyivbookfest_sklav_gidnu.html.

Допис генерального директора видавництва «Ранок» про підсумки проведення фестивалю.

165. Кузьменко, Юлія. На KyivBookFest зібрали понад 800 тисяч грн на спецлітературу для ЗСУ: які книжки купували найчастіше [Електронний ресурс] : [про підсумки події] / Юлія Кузьменко // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.09.2023.

<https://suspilne.media/570671-kyivbookfest-vidvidali-25-tisac-ludej-zibrali-ponad-800-tisac-grn-na-specliteraturu-dla-zsu/>.

166. Нестелеєв, Максим. Перший KyivBookFest: конкурент, що претендує стати флагманом [Електронний ресурс] : [хід та підсумки фестивалю] / Максим Нестелеєв // Укр. тиждень : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<https://tyzhden.ua/pershyj-kyivbookfest-konkurent-shcho-pretenduie-staty-flahmanom/>.

167. [У межах фестивалю] Оголосили переможців конкурсів воєнної поезії пам'яті Гліба Бабіча та воєнної короткої прози [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.09.2023.

<https://litgazeta.com.ua/news/oholosyly-peremozhtsiv-konkursiv-voiennoi-poezii-pam-iati-hliba-babicha-ta-voiennoi-korotkoi-prozy/>.

Міжнародне співробітництво

Див. № 155–161.

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

168. Леонов, Іван. На Сумщині презентували другу книгу серії «Спадок Гетьманщини. Конотопщина козацька» [Електронний ресурс] / Іван Леонов // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/178147/>.

Про презентацію збірки «Місто Конотоп у матеріалах Генерального Опису Лівобережної України 1765–1769 років» Нац. історико-культурним заповідником «Гетьманська столиця» (м. Батурин, Чернігівська обл.) спільно з благодійним фондом «Спадок Гетьманщини» у м. Конотопі (Сумська обл.).

169. Таран, Олена. Культурно-символічний аспект поминально-поховальних локусів [Електронний ресурс] : (у реаліях російсько-української війни) / Олена Таран // Нар. творчість та етнологія : [інтернет-версія]. – 2023. – № 3. – С. 43–49. – Назва з екрана. – Текст. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://nte.etnolog.org.ua/2023-rik/3>.

Про сучасні процеси меморіалізації, нові форми комеморативного простору через дослідження смерті, втрати та спогадів.

170. Циганюк, Ксенія. «Бойківщина», яка єднає покоління. Краєзнавчому музею Тетяни і Омеляна Антоновичів міста Долини – 20 [Електронний ресурс] / Ксенія Циганюк ; [інтерв'ю записав] Ігор Лазоришин // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://galychyna.if.ua/analytic/boykivshhina-yaka-yednaye-pokolinnya-krayeznavchomu-muzeyu-tetyani-i-omelyana-antonovichiv-mista-dolini-20/>.

Директорка Долинського краєзнавчого музею Тетяни і Омеляна Антоновичів «Бойківщина» (Івано-Франківська обл.) про історію та сьогодення музею. До 20-річчя з часу створення закладу.

171. Щокань, Ганна. Національний художній музей [України, м. Київ] знову приймає відвідувачів [Електронний ресурс] / Ганна Щокань // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 25 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/25/256739/>.

Наведено коментар генеральної директорки Національного худож. музею України Ю. Литвинець про роботу закладу, виставкову діяльність, найближчі проекти.

Див. № 31, 32, 36, 74, 144, 206, 217.

Новації в музеях, заповідниках та закладах музейного типу

172. Грабовська, Ірина. Віртуальний портал Музею книги і друкарства України [м. Київ] [Електронний ресурс] : [про проєкт] / Ірина Грабовська, Ольга Зайченко // День : [інтернет-версія]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://day.kyiv.ua/article/den-ukrayiny/virtualnyy-portal-muzeyu-knyhy-i-drukarstva-ukrayiny.1>

Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проєкти, конференції, семінари

173. «Трипільський код нації»: у Ржищеві [археолого-краєзнавчому музеї (Київська обл.)] провели Всеукраїнську наукову конференцію (Фото) [Електронний ресурс] // Моя Київщина : [портал]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://mykyivregion.com.ua/news/tripilskii-kod-naciyi-u-rzishhevi-proveli-vseukrayinsku-naukovu-konferenciyu-foto.>

Див. № 17.

Міжнародне співробітництво

174. Гарбуз, Інна. Фотографія как способ документирования / Інна Гарбуз // Веч. Одесса : [інтернет-версія]. – 2023. – 14 сент. (№ 73–74). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 14.09.2023.

<http://vo.od.ua/rubrics/raznoe/49355.php>.

Про виставки робіт українських фотографів і художників, присвячених розв'язаній росією війні в Україні, у штаті Массачусетс (США). Організатори – Музей витончених мистецтв Бостона (Museum of Fine Arts), Київський музей сучасного мистецтва, Массачусетський технологічний університет, Одеський нац. худож. музей.

---

¹ Див. також: Зайченко, Ольга. Віртуальний портал Музею книги і друкарства України [м. Київ]: збережена спадщина – одне з джерел перемоги над рашизмом [Електронний ресурс] / Ольга Зайченко // Новинарня : [сайт]. 2023. 24 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 29.09.2023. <https://novynarnia.com/2023/09/24/virtualnyj-portal-muzeyu-knygy-i-drukarstva-ukrayiny-zberezhena-spadshhyna-odne-z-dzherel-peremogy-nad-rashyzmom/>.

175. Присяжнюк, Владислава. «Скіфське золото» затримується в Амстердамі [Електронний ресурс] / Владислава Присяжнюк, Олександра Гресь // Суспільне. Культура : [сайт]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 07.09.2023.

<https://suspilne.media/566575-skifske-zoloto-zatrimuetsa-v-amsterdami/>.

Наведено коментар завідувачки філії «Скарбниця Нац. музею історії України» (м. Київ) Н. Панченко стосовно повернення експозиції «Скіфське золото» в Україну з Нідерландів.

176. У Братиславі [Словаччина] відкрили виставку про агресивну війну РФ проти України [Електронний ресурс] : [про виставку «Битва за Україну. Обличчя ворога» – спільний проєкт Словацького національного музею та Національного музею історії України у Другій світовій війні (м. Київ)] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3767180-u-bratislavi-vidkrili-vistavku-pro-agresivnu-vijnu-rf-proti-ukraini.html>.

177. У Швейцарії [музеї Open Art Museum м. Санкт-Галлена] на виставці [«Звір війни – найвне мистецтво України»] вперше представили український наїв [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3758674-u-svejcarii-na-vistavci-vperse-predstavili-ukrainskij-naiv.html>.

Див. № 181.

Організація та управління в галузі музейної справи

178. Кравченко, Олександр. Після початку повномасштабного вторгнення РФ з маріупольських музеїв не було евакуйовано жодного експоната [Електронний ресурс] : [за повідомленням начальниці управління культури і туризму Донецької ОВА Вікторії Точеної] / Олександр Кравченко // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 06.09.2023.

https://lb.ua/society/2023/09/06/573688_pislya_pochatku_povnomasshtabnogo.html.

179. Лаврук, Юлія. У Кропивницькому відкрили Музей історії української хореографії (фото) [Електронний ресурс] / Юлія Лаврук // #ШоТам : [сайт]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<https://shotam.info/u-kropyvnytskomu-vidkryly-muzey-istorii-ukrainskoi-khoreografii-foto/>.

180. Лівенець, Катерина. [Національний заповідник] Києво-Печерська лавра: під контроль заповідника повернули вже 13 об'єктів [Електронний ресурс] / Катерина Лівенець // UNN. Інформагентство Укр. нац. новини : [сайт]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 13.09.2023.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2046203-kiyovo-pecherska-lavra-pid-kontrol-zapovidnika-povernuli-vzhe-13-obyektiv>.

181. Макухін, Олексій. «Хржановському заміну не шукаємо» – керівник Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр» [Електронний ресурс] / Олексій Макухін ; [розмовляла] Ганна Щокань // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/18/256540/>.

Новий очільник недержавного Меморіального центру Голокосту «Бабин Яр» (м. Київ) про діяльність режисера І. Хржановського на посаді художнього керівника цієї установи, скандали, пов'язані з центром, стосунки до нього осіб, які перебувають під санкціями, міжнародні контакти, репутаційні втрати, роботу закладу у війну, проекти і завдання центру.

182. Телішевська, Софія. У державну власність перейшли ще два корпуси на території Нижньої лаври [Національного заповідника «Києво-Печерська лавра»] [Електронний ресурс] / Софія Телішевська // Бабель : [сайт]. – 2023. – 12 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://babel.ua/news/98410-u-derzhavnu-vlasnist-pereyshli-shche-dva-korpusi-na-teritoriji-nizhnoji-lavri>.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

Див. № 178, 203.

Виставкова діяльність, експозиції

183. Божок, Сніжана. Розстріляна свобода слова: у Києві [Національному музеї історії України у Другій світовій війні] відкрили виставку, присвячену загиблим журналістам [Електронний ресурс] / Сніжана Божок // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88258/>.

184. Відтворили сцени сторічної давнини: у Києві [Музеї історії міста] відкрилася фотовиставка «В сталевих грозах» [світлин] від бійців 3 ОШБр [окремої штурмової бригади ЗСУ, зроблених на Бахмутському напрямку в розпал бойових дій] [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://novynarnia.com/2023/09/28/u-kyievi-vidkrylasya-fotovystavka-v-stalevyh-grozah-vid-bijziv-3-oshbr/>.¹

185. Зборовський, Анатолій. Коли ми станемо самодостатньою нацією? [Електронний ресурс] / Анатолій Зборовський // Крим. світлиця : [інтернет-версія]. – 2023. – 1 верес. (№ 35). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=25432>.

¹ Див. також: Білаш, Ксенія. Музей [історії міста] Києва презентує виставку світлин військовослужбовців ЗСУ «В сталевих грозах» [Електронний ресурс] : [про виставку, що поєднує фото часів українських визвольних змагань ХХ ст., та їх сучасні аналоги, відтворені бійцями 3 ОШБр] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. 2023. 26 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 27.09.2023.
https://lb.ua/culture/2023/09/26/576654_muzei_kiieva_prezentuie_vistavku.html.

Про літературно-мистецьку виставку «Слово нескорених» у Нац. музеї літератури України (м. Київ).

186. Івашко, Олена. Археологія на лінії вогню [Електронний ресурс] : у Миколаївському обласному краєзнавчому музеї [після ремонтно-реставраційних робіт] поновив роботу комплекс археологічних зал : [про експозиції] / Олена Івашко // *Голос України* : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.
<http://www.golos.com.ua/article/373505>.

187. Клавкіна, Анастасія. Як знищували українську інтелігенцію: у столиці [Будинку-музеї Лесі Українки] відкрився мультимедійний проєкт про радянські репресії [«[Не]знищен[н]і», що розкриває трагічну сторінку нашої історії на прикладі долі культурних та громадських діячів] [Електронний ресурс] / Анастасія Клавкіна // *Вечір. Київ* : [інтернет-версія]. – 2023. – 13 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88200/>.¹

188. Кореняк, Олена. «Музика здавна дає людині натхнення та підтримує в скруті», – Олена Кореняк [Електронний ресурс] / Олена Кореняк, Світлана Мезіна ; [розмову вела] Олександра Плакіна // *Вечір. Київ* : [інтернет-версія]. – 2023. – 17 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/86931/>.

Старші наукові працівниці відділу українських народних музичних інструментів Музею театрального, музичного та кіномистецтва України (м. Київ) про музейну колекцію музичних інструментів та розвиток інструментальної музики в Україні.

189. Марків, Наталка. У Києві [Музеї однієї вулиці] презентували виставку, присвячену поету, який оспівав Андріївський узвіз [Електронний ресурс] : експозиція присвячена шістдесятиріччю київського поета та перекладача Аттили Могильного : [про виставку, життя та творчість поета] / Наталка Марків // *Вечір. Київ* : [інтернет-версія]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.
<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88688/>.

190. Шибасєва, Єлизавета. Музей [історії міста] Києва запрошує на виставку художніх шедеврів «KYIV FOREVER» [Електронний ресурс] // *День* : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.
<https://day.kyiv.ua/news/150923-muzey-kyyeva-zaproshuye-na-vystavku-khudozhnikh-shedevriv-kyiv-forever>.

191. Панасюк, Тетяна. Рівне: Відкрилася фотовиставка знищених пам'яток Маріуполя [Донецька обл.] [Електронний ресурс] : у Рівненському обласному краєзнавчому музеї відкрито фотовиставку «Вписані в історію. Зруйновані

---

¹ Див. також: У Києві відкрили мультимедійну виставку [«[Не]знищен[н]і», присвячену репресіям української інтелігенції [Електронний ресурс] // *Укрінформ* : [інтернет-платформа]. 2023. 27 верес. Назва з екрана. текст. і граф. дані. Дата звернення: 28.09.2023. <https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3766856-u-kievi-vidkrili-multimedijnu-vistavku-prisvacenu-represiam-ukrainskoi-inteligencii.html>.

війною» / Тетяна Панасюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185834>.

192. Скотнікова, Ольга. У Києво-Печерській лаврі [Національному музеї українського народного декоративного мистецтва] показують фантастичний петриківський живопис Марфи Тимченко [(1922–2009) «Спогади життя» з родинної колекції] [Електронний ресурс] : [про виставку та творчий шлях художниці] / Ольга Скотнікова // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88237/>.

193. У Києві [Національному музеї Голодомору-геноциду] відкрили виставку [«Марки УСРР: запізніла допомога голодуючим»] до століття першого масового штучного голоду 1921–1923 років [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3761891-u-kievi-vidkrili-vistavku-do-stolitta-persogo-masovogo-stucnogo-golodu-19211923-rokiv.html>.

194. На виставці «Відкриття» у Києві представили лялькові кримськотатарські композиції [Електронний ресурс] : [про виставку в Національному музеї літератури України, у межах міжнародного освітнього культурно-мистецького проекту «Кримськотатарські студії» ГО «Обрядова культура України»] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-crimea/3761431-u-kievi-vidkrili-vistavku-vidkritta-predstavili-lalkovi-krimskotatarski-kompozicii.html>.

195. У Пирогові [Національному музеї народної архітектури та побуту України (м. Київ)] відкрили [фондову] виставку бандур, виготовлених українськими майстрами [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2023. – 27 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3766763-u-pirogovi-vidkrili-vistavku-bandur-vigotovlenih-ukrainskimi-majstrami.html>.

196. У Софійському соборі [Національного заповідника «Софія Київська»] стартує виставка «Софійська Покрова» [Електронний ресурс] // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2023. – 29 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

https://risu.ua/u-sofijskomu-sobori-startuye-vistavka-sofijska-pokrova_n142768.

Див. № 15, 38, 41, 88, 199.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

197. Презентували ілюстроване видання про Успенський собор Києво-Печерської лаври [Електронний ресурс] : у Національному заповіднику «Києво-Печерська лавра» презентували книгу «Велика історія Великої церкви», присвячену 950-річчю закладення Успенського собору // Укрінформ : [інтернет-

платформа]. – 2023. – 5 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.09.2023.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3757320-presentovali-ilustrovane-vidanna-pro-uspenskij-sobor-kievopecerskoi-lavri.html>.

198. У [Київському літературно-меморіальному] Музеї Максима Рильського відбувся традиційний фестиваль «Голосіївська осінь» [Електронний ресурс] : [про учасників та хід фестивалю, приуроченого до 55-річчя відкриття музею та 50-річчя заснування Літературної премії ім. Максима Рильського] // Літ. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 26 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://litukraina.com.ua/2023/09/26/u-muzei-maksima-rilskogo-vidbuvsja-tradicijnij-festival-golosiivska-osin/>.

Видавнича діяльність музейних закладів

199. Білаш, Ксенія. Музей історії Києва презентував каталог [до виставки] «Моя історія. 32 роки Незалежності» [Електронний ресурс] : [у межах презентації відбулась панельна дискусія «Свобода. Культура. Мистецтво. Історія незалежної України мовою візуальних образів»] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

https://lb.ua/culture/2023/09/15/574882_muzej_istorii_kiieva_presentuvav.html.

Колекціонування

Див. № 118, 192.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

200. Борисова, Світлана. Дерев'яні церкви Дрогобиччини: нова атракція і туристський маршрут [Електронний ресурс] : чому палають і руйнуються старовинні дерев'яні церкви України, що допоможе зберегти сакральну архітектуру та як на цьому позначиться проєкт «Парк мультимедійних голограм «Дерев'яні церкви Дрогобиччини»? : [про важливість збереження пам'яток] / Світлана Борисова // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/derevyani-cerkvi-drogobichchini-nova-atrakciya-i-t/>.

201. Даниленко, Лариса. Палац Жевуських-Лянцкоронських [XVII–XVIII ст. (селище Розділ Миколаївського р-ну Львівської обл.): історія та майбутнє [Електронний ресурс] / Лариса Даниленко // LB.ua : [сайт]. – 2023. – 10 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

https://lb.ua/culture/2023/09/10/574002_palats_zhevuskihlyantskoronskih.html.

202. Лавришин, Юлія. Переатрибуція: як Україна повертає собі привласнене Росією мистецтво [Електронний ресурс] / Юлія Лавришин // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://ms.detector.media/trendi/post/32977/2023-09-18-pereatrybutsiya-yak-ukraina-povertaie-sobi-pryvlasnene-rosiieyu-mystetstvo/>.

203. Михайлова, Наталія. Знищений двічі. Маріупольський неолітичний могильник – непоправна втрата європейської археології [Електронний ресурс] / Наталія Михайлова // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 4. – С. 38–41. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2023-18-4/svit-4-2023-mihailova-010.pdf>.

Про розкопки Маріупольського могильника у 30-х роках ХХ ст., знайдені пам'ятки археології та їх значення, долю автора розкопок археолога М. Макаренка (1877–1938), а також про знищення реліквій, що зберігалися в Маріупольському краєзнавчому музеї (Донецька обл.).

204. Панасюк, Тетяна. Рівненщина: Представили весільний обряд «Читання корони» [Електронний ресурс] : весільний обряд, притаманний Рівненщині, пропонують внести до списку нематеріальної культурної спадщини України / Василь Нитка // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 9 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185378>.

Про II Всеукраїнський форум «Нематеріальна культурна спадщина: міжрегіональна співпраця» у м. Рівному.

205. Теліженко, Сергій. Чому росіяни прагнуть знищити минуле та майбутнє України? – археолог Сергій Теліженко [Електронний ресурс] / Сергій Теліженко ; [розмовляла] Валерія Демидович // Трибун : суспільно-політ. оглядач : [сайт]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://tribun.com.ua/uk/104729-chomu-rosijani-pragnut-znischiti-minule-ta-majbutne-ukraini-arheolog-sergij-telizhenko>.

Археолог, учений секретар Інституту археології НАН України про розкопки на території Луганиці та знайдені артефакти, вплив війни на археологічну спадщину України.

206. Шапіро, Олена. «Бог посеред нього – і не захитається» [Електронний ресурс] : Софійський собор у Києві : [історія, інтер'єр та сакральні пам'ятки Національного заповідника «Софія Київська»] / Олена Шапіро // Світогляд : [інтернет-версія]. – 2023. – № 4. – С. 2–15. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 27.09.2023.

<https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitogliad/svit-2023-18-4/svit-4-2023-shapiro-02.pdf>.

Див. № 86, 144.

Охорона та збереження культурної спадщини

207. Давосир, Ірина. Які пам'ятки архітектури на Львівщині в аварійному стані та що зараз реставрують [Електронний ресурс] / Ірина Давосир // Твоє місто : [сайт]. – 2023. – 22 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.09.2023.

https://tvoemisto.tv/news/yaki_pamyatky_arhitektury_na_lvivshchyni_u_avariynomu_stani_ta_shcho_zaraz_restavruyut_155013.html.

208. Крутько, Дар'я. На Рейтарській[37 у м. Києві] забудовник продовжив розбирати пам'ятку архітектури [Електронний ресурс] : будівельники розбирають Будинок київського повітового земства, побудований на початку ХХ століття / Дар'я Крутько // Хмарочос : київ. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://hmarochos.kiev.ua/2023/09/08/na-rejtarskij-zabudovnyk-prodovzhyv-rozbyraty-pamyatku-arhitektury/>.

209. Ліщенко, Юлія. [Пам'ятка архітектури у м. Львові] Палац Безядецьких нарешті відреставрують [Електронний ресурс] : у відновленому корпусі буде репрезентаційно-навчальний центр, а два флігелі відійдуть інвестору / Юлія Ліщенко // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2023. – 6 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://wz.lviv.ua/ukraine/496957-palats-besyadetskikh-nareshiti-vidrestavruyut>.

210. Марків, Наталка. Київ працює над збереженням пам'яток культури міста в умовах війни [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88226/>.

Про засідання постійної комісії Київради з питань збереження та захисту культурної спадщини, на якому було розглянуто виконання міської цільової програми «Охорона та збереження культурної спадщини Києва на 2022–2024 роки» за минулий рік фахівцями департаменту охорони культурної спадщини КМДА.

211. Пограбування, археологічні роботи тощо. В Україні задокументовані 534 злочини РФ проти об'єктів культурної спадщини – дослідники [неурядової організації Кримський інститут стратегічних досліджень (CISS)] [Електронний ресурс] // NV : [сайт]. – 2023. – 28 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://life.nv.ua/ukr/art/v-ukrajini-zafiksovano-534-zlochiny-rf-proti-ob-yektiv-kulturnoji-spadshchini-novini-ukrajini-50356581.html>.

212. Соловійова, Марина. «Схили Дніпра входять до меж буферної зони об'єктів ЮНЕСКО та мають залишатися незабудованими» – Марина Соловійова [Електронний ресурс] / Марина Соловійова ; [розмову вела] Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88369/>.

Новопризначена директорка департаменту охорони культурної спадщини КМДА про низку питань у сфері охорони та збереження пам'яток історії та культури, які потребують першочергового вирішення, та плани роботи на посаді.

213. Туманова, Тоня. Воронцовський палац, Будинок Зонтага і не тільки: під час удару рф по Одесі постраждали 9 об'єктів із охоронної зони ЮНЕСКО [Електронний ресурс] : [перелік пошкоджених об'єктів за повідомленням

Міністерства культури та інформаційної політики України] / Тоня Туманова // UNN. Інформ агентство Укр. нац. новини : [сайт]. – 2023. – 25 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.09.2023.

<https://www.unn.com.ua/uk/news/2048033-vorontsovskiy-palats-budinok-zontaga-i-ne-tilki-pid-chas-udaru-rf-po-odesi-postrazhdali-9-obyektiv-iz-okhoronnoyi-zoni-yunesko>.

214. Черкасець, Олена. Пивоварні Карла Шульца визнано об'єктом культурної спадщини Києва [Електронний ресурс] / Олена Черкасець // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 15 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.09.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/178199/>.¹

215. Шеремет, Ангеліна. Будинок-садибу мецената Терещенка [пам'ятку архітектури місцевого значення в с. Червоне (Андрушівський р-н, Житомирська обл.)] повернули в державну власність [Електронний ресурс] / Ангеліна Шеремет // Бабель : [сайт]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 28.09.2023.

<https://babel.ua/news/98273-budinok-sadibu-mecenata-tereshchenka-povernuli-u-derzhavnu-vlasnist>.

216. Юрченко, Ірина. В Одесі розширять охоронну зону ЮНЕСКО: де будуть нові межі [Електронний ресурс] / Ірина Юрченко // Весті.UA : [сайт]. – 2023. – 19 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://vesti.ua/uk/odessa-uk/v-odesi-rozshiryat-ohoronnu-zonu-yunesko-de-budut-novi-mezhi>.

Див. № 205.

Реставраційні роботи

217. Василенко-Слободенюк, Юлія. На Рівненщині презентували відреставровану хоругву [Електронний ресурс] : у Культурно-археологічному центрі «Пересопниця» [с. Пересопниця, Рівненська обл.] презентували відреставровану хоругву / Юлія Василенко-Слободенюк // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 20 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 20.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185924>.

Міжнародне співробітництво

218. Асоціація міст України просить ЮНЕСКО внести пам'ятки Галича [Івано-Франківська обл.] до світової спадщини [Електронний ресурс] : Асоціація міст України спрямувала звернення до ЮНЕСКО щодо внесення історичних пам'яток м. Галича до світової спадщини // Галичина : [інтернет-версія]. – 2023. – 10 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

---

¹ Див. також: Стасюк, Ірина. Пивоварню Шульца визнали об'єктом культурної спадщини Києва [Електронний ресурс] : у лютому цього року пивоварню Шульца почали розбирати будівельники / Ірина Стасюк // Хмарочос : кїв. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. 2023. 15 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 15.09.2023. <https://hmarochos.kiev.ua/2023/09/15/pyvovarnyu-shulcza-vyznaly-obyektom-kulturnoyi-spadshhyny-kyyeva/>.

<https://galychyna.if.ua/2023/09/10/asotsiatsiya-mist-prosit-yunesko-vnesti-pamyatki-galicha-do-svitovoyi-spadshhini/>.

219. Документальну спадщину Бабин Яр включили до Міжнародного реєстру Програми «Пам'ять світу» ЮНЕСКО [Електронний ресурс] : [про учасників церемонії у м. Києві] / підгот. Елеонора Журавльова // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/dokumentalnu-spadshchinu-babin-jar-vkljuchili-do-mizhnarodnoho-rejestru-prohrami-pamjat-svitu-junesko-fotoreportazh.html>.

220. Здоровило, Тарас. Захист культурних цінностей: українські офіцери вперше приєдналися до американської програми [організованої Командуванням цивільних справ і психологічних операцій Армії США та Смітсонівською ініціативою культурного порятунку] [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2023. – 18 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.09.2023.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/178253/>.

221. Івашко, Олена. Одеса: Зберегти культурну спадщину [Електронний ресурс] : представники ЮНЕСКО та Одеси відпрацювали алгоритм дій при пошкодженні об'єктів культурної спадщини / Олена Івашко // Голос України : [інтернет-версія]. – 2023. – 21 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 21.09.2023.

<http://www.golos.com.ua/news/185957>.

Про хід та учасників навчально-практичного семінару «Підвищення ефективності екстреного реагування, надання першої допомоги та управління зовнішніми ризиками для культурної спадщини в історичному центрі Одеси».

222. Крутько, Дар'я. ЮНЕСКО внесло 20 об'єктів культурної спадщини України до списку з посиленням захистом [Електронний ресурс] : до списку увійшли історичний ансамбль Львова, дерев'яні церкви карпатського регіону, дендрологічний парк «Софіївка» та інші : [наведено список об'єктів культурної спадщини] / Дар'я Крутько // Хмарочос : київ. міськ. журн. : [інтернет-вид.]. – 2023. – 8 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.09.2023.

<https://hmarochos.kiev.ua/2023/09/08/yunesko-vneslo-20-obyektiv-kulturnoyi-spadshhyny-ukrayiny-do-spysku-z-posylenym-zahystom/>.¹

---

¹ Див. також: На Львівщині троє з чотирьох дерев'яних церков посилено захищатиме ЮНЕСКО [Електронний ресурс] : до переліку 20 об'єктів України, які були включені ЮНЕСКО до Міжнародного списку культурних цінностей, що перебувають під посиленням захистом, увійшли три з чотирьох дерев'яні церкви Львівщини // Високий Замок : [інтернет-версія]. 2023. 10 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 11.09.2023. <https://wz.lviv.ua/news/497255-na-lvivshchyni-troie-z-chotyrokhderevianykh-tserkov-posylenozakhyshchatyme-yunesko>; Черкасець, Олена. Софійський собор, Лавра та могила Шевченка відтепер під посиленням захистом ЮНЕСКО [Електронний ресурс] / Олена Черкасець // Україна молода : [інтернет-версія]. 2023. 7 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 08.09.2023. <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/178032/>; Щокань, Ганна. 20 об'єктів культурної спадщини України включили до реєстру ЮНЕСКО з посиленням захистом [Електронний ресурс] / Ганна Щокань // Укр. правда. Життя : [інтернет-вид.]. 2023. 7 верес. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 08.09.2023. <https://life.pravda.com.ua/culture/2023/09/7/256423/>.

223. Ропяєва, Жанна. Європейська асоціація археологів: український археолог Федір Андрощук отримав головну нагороду [«за лідерство у захисті української археологічної спадщини під час війни, прагнення підвищити обізнаність про важливість археологічної спадщини в ці важкі моменти та його загальний професійний і науковий профіль»] [Електронний ресурс] / Жанна Ропяєва // bit.ua : [онлайн-журн.]. – 2023. – 14 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://bit.ua/2023/09/yevropejska-asotsiatsiya-arheologiv-ukrayinskyj-arheolog-fedir-androshhuk-otrymav-golovnu-nagorodu/>.

Переміщення культурних цінностей

224. Асадчева, Тетяна. Перстень єзуїтів та інші старожитності: київські митники запобігли незаконному вивезенню цінних артефактів [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2023. – 11 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.09.2023.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/88081/>.

225. Старовинні сокири, кирки та скіфські мечі: [Сполучені Штати Америки] Україні повернули вкрадені окупантами культурні цінності [Електронний ресурс] // Новинарня : [сайт]. – 2023. – 22 верес. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.09.2023.

<https://novynarnia.com/2023/09/22/starovynni-sokyry-kyrky-ta-skifski-mechi-ukrayini-povernuly-vkradeni-okupantamy-kulturni-czinnosti/>.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Бойкович І. 101

В'ятрович В. 42

Грабар С. 58

Касперкевич А. 89

Коваль Ю. 102

Павлик М. 54

Прокоп О. 103

Соловйова М. 212

Теліженко С. 205

Фінберг Л. 55

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДШМ	дитяча школа мистецтв
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКІПУ	Міністерство культури та інформаційної політики України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
ім. П. Чайковського	Національна бібліотека України імені Ярослава
НБУ	
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)
ЦБС	централізована бібліотечна система

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ.....	3
ІІІ Конгрес культури UKRAINE! UNMUTED. Україна бере голос у м. Львові	3
Культура і суспільство.....	4
Культура і влада	5
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних та релігійних свят.....	5
День захисників і захисниць України, ...	5
День українського козацтва	5
День пам'яті трагедії Бабиного Яру.....	6
Фестивалі, конкурси.....	6
Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України.....	6
Конференція «Воєнні медіавіклики 2023» у м. Києві	8
Історія культури	8
Краєзнавство	8
Благодійництво, меценатство, спонсорство, волонтерство	9
Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи	10
Робота з дітьми та молоддю.....	10
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю	11
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	11
Відновлення та збереження національної пам'яті.....	11
Декомунізація, подолання наслідків русифікації та тоталітаризму	11
Персоналії діячів української культури.....	13
Національна премія України ім. Тараса Шевченка	14
У Комітеті з Національної премії України імені Тараса Шевченка	14
Присудження премій, нагород та інших відзнак у галузі культури	14
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)	15
Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя	15
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	16
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад.....	17
Фестиваль «Протасів Яр» пам'яті громадського активіста і воїна Р. Ратушного у м. Києві	18
Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення	18
Правові питання галузі	19
Освіта. Кадри	20
Початкова мистецька освіта.....	20
Кадри	20
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	20
Український інститут.....	21

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, конференції, конгреси, міждисциплінарні проєкти	21
XIV Міжнародні поетичні читання Meridian Czernowitz у м. Чернівцях	21
Підтримка України у світі	22
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО	22
Фольклор	22
Народні свята та обряди	22
Персоналії фольклористів, етнографів	22
Творчі звіти, конкурси, фестивалі, свята мистецтв	23
Міжнародне співробітництво	23
Види і жанри аматорства	23
Образотворче аматорство та народні художні промисли	23
Музичне аматорство	24
Театральне аматорство	24
Хореографічне аматорство	24
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ	24
Всеукраїнський день бібліотек	25
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи	25
Організація та управління в галузі бібліотечної справи	26
Мережа та типи бібліотек	26
Основні напрями діяльності бібліотек	29
Організація обслуговування користувачів	29
Формування бібліотечних фондів	30
Інформаційні технології в бібліотеках	30
Соціокультурна діяльність бібліотек	30
Читання	30
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА СПРАВА	31
Український інститут книги	32
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки	33
До проведення XXX Міжнародного літературного фестивалю і книжкового ярмарку Lviv BookForum у м. Львові	33
Книжковий фестиваль KyivBookFest у м. Києві	34
Міжнародне співробітництво	35
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ	35
Новації в музеях, заповідниках та закладах музейного типу	36
Фестивалі, конкурси, міждисциплінарні проєкти, конференції, семінари	36
Міжнародне співробітництво	36
Організація та управління в галузі музейної справи	37
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу ..	38
Музейні фонди	38
Виставкова діяльність, експозиції	38

Літературні та мистецькі заходи в музеях.....	40
Видавнича діяльність музейних закладів	41
Колекціонування	41
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	41
Охорона та збереження культурної спадщини	42
Реставраційні роботи	44
Міжнародне співробітництво.....	44
Переміщення культурних цінностей.....	46
ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ	46

Довідкове видання

КУЛЬТУРА

Поточний бібліографічний список

Випуск 9, 2023

Періодичність 12 випусків на рік

Виходить з 1989 року

Укладачі:

БЛОКОНЬ Ольга Федорівна

БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна

ПАНИМАТЧЕНКО Олена Валентинівна

СОЛОМКА Валентина Анатоліївна

ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2023

Редактор ***І. Г. Піленко***

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 3.0.

Б/т. Зам. № 74.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017